

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

138. szám

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai széküldéssel havonként 60 lej, postautalványon ántalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszédési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postatakt rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETÉSEK díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalón 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalón 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1933. évi június 21

London sem...

Több mint egy hete folyik a londoni nagy megbeszélés és most már nyíltan is hangoztatják, hogy innen sem dereng a hajnal.

A világgazdasági válság megoldásának kulcsát pedig Londonban, az annyszor beharangozott világgazdasági konferencián akarták felfedezni a nemzetek kiküldött delegátusai. Több mint 600 miniszter és diplomata gyűlt össze Londonban, hogy segítséget nyújtsanak a világkrisis miatt szenvedő emberiségnek. És íme, érdekes, hogy mennyi kétkedés kíséri ennek a 600 embernek a működését. Alig volt valaki, aki a londoni konferenciától ne várta volna a világ bajának enyhülését, de éppen így alig akad valaki, ki bensőleg már most ne volna meggyőződve a londoni cirkusz eredménytelenségéről.

Az álom és a valóság csodálatos érzései váltják fel egymást. A parancsoló szük-ség az, amely fűti az embereket képzetét. Váront a családások hosszú sorozata megtanította már az embereket arra, hogy az eféle konferenciától semmi jót ne várjanak. A bizakodás és reménykedés egymást váltják fel és boldogok azok, akik a konferenciákban még hinni tudnak.

Vajjon indokolt-e a kétkedés? Ahelyett, hogy erre a kérdésre egyszerű igennel vagy nemmel válaszolnánk, talán nem lesz érdektelen utalni arra, hogy a világ történelmi tanításai szerint csak azok a konferenciák voltak eredményesek, amelyek a már előzőleg kialakult nézetek és helyzetek szankcionálták. Ezzel szemben a londoni konferencia a legnagyobb káosz közepette ült össze. Londonban az egyes delegátusok azokat a bűnököt és hibákat rójják fel egymásnak, amely bűnököt és hibákat saját kormányaik egyre fokozódó mértékben gyakorolják abban a biztos tudatban, hogy csak ezeknek alapján lesznek képesek önös érdekeiket megvédelmezni. Hiszen látjuk, hogy majdnem minden ország autarkkiát üz, mezőgazdaságát és iparát magas védővámokkal és behozatáli tilalinnakkal védelmezi. Botorul bár, de annál határozottabban érvényesül világszerte az önállóság politikája s ma holnap oda jutunk, hogy a német ercbegyekben nancsifákat fognak ültetni. Azt kell látnunk, hogy még a hitlerizáló államok is védvamos politikát üznök, rejtegetik az eranyat, mitsem törődve azazzal, hogy ezáltal egyenesen lehetetlen-jé teszik az adós államoknak, hogy f zetési kötelezett-ségeiknek eleget tehessenek.

Amerika ragaszkodik ahhoz, hogy európai adósai fizessenek, de ugyanakkor mesterségesen alássa valutáját, hogy Európa exportját lehetetlenné tegye és a saját kivitelének növelése révén aranykészletét felfokozza. És amikor ezt teszi, tulajdonképpen csak Angliát utánozza, a mely ugyancsak az aranystandard feladása révén igyekezett exportjának útját egyengetni. Az egész világon visszhangzik, hogy a magas vámtak és a valutáris korlátozások elszorasztták a világkereskedelmet és mégis az államok sorjában vámvédelemmel és valutáris korlátozásokkal igyekeznek államháztartásuk egyensúlyát fenntartani. Kétségtelen, hogy el kell következnie annak a történelmi pillanatnak, amikor ezek a korlátozások is fel fogják mondani a szolgálatot, azonban fájdalom, ettől a pillanattól még a szenvedések nagy sora választja el az emberiséget.

Gömbös berlini útja a világpolitikai érdeklődés központjában

A magyar miniszterelnök állítólag Mussolini és Dollfuss kívánságára közvetített Berlinben

Budapest, június 20.

Gömbös németországi látogatása a világpolitikai érdeklődés középpontjába került. Az összes világlapok hatalmas cikkeiben számolnak be Gömbös és Hitler találkozásáról, leszögezve azt a véleményüket, hogy

Gömbös Mussolini és Dollfuss osztrák kancellár kérésére látogatta meg Hitlert, akinél a német-osztrák viszály kérdésében közvetített.

Gömbös nyilatkozataiban természetesen cáfolja, mintha különleges missziója lett volna s útját azzal magyarázza, hogy

a magyar-német gazdasági kapcsolatok ki-

mélyítésének céljából látogatta meg a német kancellárt.

Ennek a magyarázatnak azonban még a magyar politikai körök sem adnak hitelt s az összes magyar politikusok leszögezik azt, hogy

Gömbös és Hitler találkaja nagyfontosságú tény, amely nagyhorderejű változásokkal hozhat magával.

Ezek a változások azonban semmiesetre sem eredményezhetik azt, hogy a magyarországi közélet a hitlerizmus irányában hajlik el. Ezt leszögezte maga Gömbös is, aki az Az Est-nek adott nyilatkozatában németországi megfigyeléseinek és tárgyalásainak kon-

kluzióit a következőkben nyilvánítja:

— Azt hiszem, Németországban a hitlerizmus végleges rendszer. Hitler erőyes férfi, aki tudja, mit akar. Tudatában van annak, hogy feladata történelmi. Le kell szögezmem azonban, hogy magyar szempontból a nemzeti munkatervben lefektetett irányelvek megvalósítását tartom a helyes magyar politikának.

Gömbös és Hitler között a találkozás ünneplés volt és Gömbös nem is takarékoskodik az udvariassági kifejezésekkel. Ellenben, ami a lényeg, a náciuralmat illeti, azt Gömbös félreérthetetlenül és határozottan elveti.

Gömbös németországi útjával kapcsolatban jelentéseink a következők:

Ünneplik Gömböset

szágból, küldetésemet befejezve, a legkedvezőbb benyomásokkal távozom.

A náci párt külügyi irodájának egyik hivatalos jelentése beismeri, hogy

Gömbös látogatásának nemcsak gazdasági, hanem politikai céljai is voltak. A jelentés egyébként hangsúlyozza, hogy a két államférfi között a gazdasági tárgyalások sok tapintattal folytak és kedvezően végződtek.

Gömbös Bécsben nem kereste fel Dollfust

Gömbös Gyula hétfőn délelőtt fél 10 órakor érkezett meg Bécsbe, ahol az állomáson a bécsi magyar követ és néhány osztrák politikai előkelőség várta. A miniszterelnök a követségre hajtott és másfélórát ott időzött.

anélkül, hogy Dollfuss kancellárt felkereste volna, már tovább is indult Budapest felé. A bécsi sajtó munkatársai felkeresték Gömböset, aki azt hangsúlyozta, hogy útjának célja kizárólag a német-magyar gazdasági kapcsolatok megerősítése volt.

Ezzel meg is indult Délkelet-Európa gazdasági életének újjászervezése, mert a Berlinben kötött megállapodások nem hagyhatják közömbösen az osztrák helyzetet sem, sőt magyar-román szempontból is jótékonyan fogják hatásukat éreztetni.

Gömbös Erfurtból repülőgépen, Hitlerrel együtt, Münchenbe utazott, ahonnan Bécsbe ment.

Arra a kérdésre, hogy miért nem kereste fel Dollfust, Gömbös kitérőleg válaszolt, ellenben nyomatékosan leszögezte azt, hogy a német-magyar közeledés Magyarország és Ausztria oly kitűnő viszonyát nem befolyásolhatja.

Benes nyilatkozik Ausztria lehetőségeiről

Miután Gömbös németországi látogatását sokan odamagyarázzák, — s lehet, hogy nem ok nélkül, — mintha a magyar miniszterelnök közvetítő szerepet játszott volna Berlin és Bécs között,

az osztrák probléma újból felszínre vetődött.

Innen, hogy Benes cseh külügyminiszter ma jelentőségteljes nyilatkozatot adott Ausztria lehelyezkedésbeli lehetőségeiről.

— Ausztria három lehetőség között választ hat, — mondotta Benes. — Az első az, hogy lecsatlakozik valamely nagyhatalomhoz. A

második az, hogy összeköttetést keres valamely kisállamhoz. A harmadik az, hogy beleilleszkedik valamely gazdaságpolitikai alakulatba, amely nem nagyhatalom ugyan, de a maga nemében mégis az (vagyis a kisántantba).

— Ha az első cselekszi, Ausztria tudhatja, mi vár reája. Ha a másodikat, majd fejbekólintják egyébként jó szomszédai, ha a harmadikat, akkor tág teret nyit ugy magának, mint az összes dunamenti államoknak az együttműködésre és a békés, biztos fejlődésre.

fogyasztóképessegnek ilyen módon való felfokozása lesz.

Nagy csalódás fogja érni azokat a bizakodókat, akik a londoni konferenciától a valutáris korlátozások megszüntetését, avagy legalább is mérséklését várják. Ezt az esetben remélhetjük volna, ha a leszerelési konferencia eredményeivel jár jelöl annak, hogy a politikai feszültség szűnőben van. Ezzel szemben a való helyzet az, hogy a politikai feszült-

ség nagyobb ma, mint volt a ilágháború kitörése előtt. Elképzelhető-e tehát, hogy ilyen körülmények között szó lehet az aranyérmek olyan logikus szétosztásáról, mely egyszeriben véget vetne annak sorvadásnak, mely a világkereskedelmet végpusztulással fenyegeti.

Kár tehát a világot a londoni tanácskozás eredményével kecségtetni, valamint hogy gyermeki ijesztgetés az, hogy ettől a konferenciától függ a világ sorsa.

Gömbös Gyula

ságra és bárha a világnak irántunk barátságos népei megismernék az új Németországot! Gömbös Németországból való elutazása előtt a következőket mondotta a német sajtó képviselőinek:

— Az angol lapok azt írták, hogy németországi utam összefüggésben van a magyar királyság és monarchia visszaállításával, ami már néhány napon belül be is fog következni. Ez nem igaz. Magyarországon június 29-én kezdődik az aratás és erre való tekintettel be kellett fejezni a magyar mezőgazdasági termények kivitelére vonatkozó tárgyalásokat, amelyet a német birodalmi kormány kiküldöttjeivel már megindítottunk. Ezenkívül szükségem tartottam, hogy a mai német helyzetet közelebbről tanulmányozzam és megismerkedjem a birodalom új vezetőivel. Németor-

De a londoni konferencia eredményeiben kételkednünk kell annak egyik alapvető felfogása következtében is. A konferencia egyik legfőbb programpontját az áraknak világszerte való emelése képezi. A munkanélküliség és a túlprodukciónak korszakában áremelő politikát üzni képtelenség. Erős meggyőződésünk, hogy a világkrisis mélypontján akkor fogunk áthaladni, ha az egész világon a gazdaságpolitika irányelve az olcsóbbítás és a

Roosevelt unokáját akarták elrabolni az amerikai banditák

Boston, június 20. Annakidején nagy port vert fel a Lindbergh-életrajz elrablása, amely — minthogy a rsecsemőt meggyilkolták — elrablói — egész Amerikát gyászba borították. Most ismét hasonló „munkára” készültek az elvetemült gonosztevők, akik jobban Roosevelt elnök unokáját, a kis Sarah Delano Rooseveltet szemelték ki üldöztat. A gyermeket, aki szülei társaságában egy fürdőhelyen nyaralt, a nyílt utcán autós banditák támadták meg, néhány járőrként azonban megakadályozta, hogy a gyermekrablást végrehajtsák. A kisleányt azóta erős rendőri kísérettel kísérik, nehogy a vakmerő gyermekrablók ismét megkísérelhessék a merényletet.

Iparkamarai jelölések Temesváron

Temesvár, június 20. A bányási gyárpárosok Totisz Rezső elnöklésével ülést tartottak, tekintettel a közeli iparkamarai választásokra, a nagyipari tagozatba tagokul Baltescu Jánost, Brebenariu Vazult, Klein Ernőt, Ionescu Aurélt, Deutsch Jenőt, Klein Viktort, Nagy Károlyt, Prochaska Edét, Szana Zsigmondot, Schwartz Fülöpöt, Vermes Ernőt, Wilhelm Jánost, Maruta Eftimiut, Undis Mihályt, Perényi Gézát, Krayer Elemért és Korbert Nándort jelölték.

A nagyipar képviselőit a munkásbiztosítóba Baltescu János, Jakobi Kálnán dr., Drechler Vilmos dr., Bencovici Jancu, Ionescu Aurél és Grosz Imre tagokat küldik ki.

Két új gyorsvonat a Bukarest-Nagyszeben közötti vonalon

Bukarest, június 20. A CFR forgalmi igazgatósága a Bukarest—Piatra Olt—Nagyszeben utvonala két új gyorsvonatot állított be. A 25-ös gyors este 11 órakor indul Bukarestből és délelőtt 9 óra 53 perckor érkezik meg Nagyszebenbe. A 26-os gyors este 8 órakor indul Nagyszebenből és reggel 6 óra 15 perckor érkezik meg Bukarestbe. A nyári hónapok alatt a 229-es és 230-as személyvonatok csak Nagyszeben és Piatra Olt között fognak közlekedni, metidejük a Simpon-expressz érkezési, illetőleg indulási idejéhez igazítják.

132 darab hamis 100 dollárost helyeztek el Romániában

A dollárhamisítási ügy újabb szenzációs részletei
A szeszpanamából ismert Strohli Mór volt a főelosztó, aki megszökött a letartóztatás elől

Kolozsvár, június 20. Az általános feltűnést keltő dollárhamisítási botrány újabb szenzációs részletekkel gazdagodott.

A rendőrség megállapította, hogy a dollárhamisítás központjában Kolozsváron, Strohli Mór, a szeszpanamában másfél évre elítélt szeszgyári tisztviselő állott. Strohli összeköttetésben állott Róth és Braun budapesti mérnökökkel, akik a magyar fővárosban hamis dollárokat gyártottak. A hamispénz elosztását Strohli intézte Kolozsváron.

A rendőrség megállapítása szerint Romániában 132 darab 100 dalláros került eladásra, míg Csehszlovákiába 40 darabot, Lengyelországba pedig Cser-

novicon keresztül 150 darabot szállítottak.

Budapest és Kolozsvár között Krantz József csernovici illetőségű fiatalember teljesített szolgálatot, akit le is tartóztattak a rendőrség. Krantz ez év januárjában és februárjában hétszer volt Budapesten. Kihallgatása alkalmával nem akart pesti utjairól nyilatkozni, csupán annyit mondott, hogy üzleti ügyei voltak. Krantzot Csernovicba szállították, hogy a dollárhamisítás ottani szereplőivel szembesítsék.

Strohli különben eltűnt Kolozsvárról. Tíz nappal ezelőtt házkutatást tartottak nála, majd kihallgatása után feltételeken szabadlábra helyezték. Azóta nyoma veszt.

zett.

Budapest és Pozsony között Friedmann Géza pozsonyi kereskedő teljesített futárszolgálatot. Friedmann tartózkodási helye ezidőszakra szintén ismeretlen.

A hamis dollárok egyébként olyan sikert utánaütöttek voltak, hogy — mint számos példa bizonyítja — szakértőknél, köztük több bankigazgatónál is jutott belőlük.

A rendőrség egyelőre azon fáradozik, hogy Strohli hollétét felkutassa.

A kolozsvári zugpíacon fantasztikus hírek keringenek a dollárhamisításról. Egyesek szerint Budapesten 10 ezer darab 100 dollárost, tehát 1 millió dollár értékű hamispénzt készítettek.

Itélethírdetés előtt megbilincseltek egy dési vádlottat,

mert kijelentette, hogy elítélés esetén úgy fog eljárni, mint Tischler gyilkosa

Dés, június hó 20. Urian Juon, kozárvári parasztagazda, a Lupu-párt egykori szenátorjelöltje néhány évvel ezelőtt a Dési Kereskedelmi Banktól 160 ezer lejt vett kölcsön. A gazda nem fizetett s ezért a pénzintézet Micşa Livius dr. dési ügyvéd útján peres eljárást indított Urian ellen. Urian a lázasan tartott foglalatás után kijelentette s négy tanúval igazolta, hogy a kérdéses összeget az ügyvédnek kifizette. A bank most már Micşa dr.-t jelentette fel sikasztásért, míg az ügyészség vizsgálatot indított, amelynek során kiderült, hogy

Urian a tanukat 1000—1000 lejjel lefizette s azért vallottak a jánára.

Az érdekes ügyben hétfőre tüzött ki tárgyalást a dési törvényszék. Urian a perbeszéd után ismét hangoztatta, hogy az ügyvédnek kifizette az összeget. Kijelentette, hogy Micşa dr. felbérelte a tanukat, hogy vonják vissza vallomásukat.

Urian ezután azt mondotta, hogy a mennyiben elítélik, úgy szerez magának elégtételt, mint Tischler Mór gyilkosa.

A bíróság ezután visszavonult, mielőtt azonban az ítéletet kihirdették volna, két fegyőr lépett Uriához s megbilincseltek.

A törvényszék ezután kihirdette az ítéletet Uriant hamisítványokra való felbujtás címén

1 évi fogházbüntetésre, 3 évi politikai jogvesztésre és 5 ezer lej pénzbüntetésre ítélték, míg a négy tanut fejenként két hónapi fogházzal és 500—500 lej pénzbüntetéssel sújtották.

Miklós herceg varsói útja

Szécia, június 20

Az összes varsói lapok közlik, hogy Miklós román királyi herceg a közeli napokban a lengyel fővárosba érkezik.

A herceg varsói utazása állítólag a román-orosz megemlékezési szerződésre vonatkozó és újonnan meginduló tárgyalással volna kapcsolatban. Jelenleg Varsóban időzik Lengyelország moszkvai és bukaresti követe is, amiből arra következtetnek, hogy Lengyelország ismét vállalta a közvetítői szerepet Románia és a szovjetek között.

Ez a híradás, noha Bukarest megerősítése még nem érkezett meg, valószínűnek látszik. Emlékeztet, hogy a kisántant minapi prágai konferenciája úgy határozott, hogy Moszkvával békés kapcsolatot keres.

Jamási Áron

Ábel a Társadalomban

Akkor megmozgítottam egy kicsit és hangosan mondtam:

— Blanka kisasszony!

Végre ijedten felkapta a fejét és megérdezte:

— Mi az?!

— Valaki öli a doktor urat — mondtam.

Blanka hallgatóságot egy kicsit s aztán gy szölt:

— Öli a fenét!

— Hát akkor mit csinálnak?

— Szeretkeznek.

— Hát az mi?

— Majd megtudod — felelte Blanka, izzal visszatette a fejét s a szemét bényulta, hogy tőle a világ is felfordulhatott. Én azonban ebben a dologban nem roltam Blanka, vagyis sem a fejemet rissza nem tettem, sem pedig azt nem tudtam, amit ő tudott. Hanem kuporogtam tovább, félíg felülve, de egészen megriadva. A nyögés és a nyöszörgés pedig egyre jobban áradott felém. Aztán a szemem égni és a fejem szédülni kezdett s nagynehezen csak annyi jutott eszembe, hogy jobb lesz, ha bédugom a füleimet. De akkor a szédülés, mint valami forgószél, egyszerre lekanyarodott a hasam felé s a másik pillantásban már olyan háborodásban volt az egész testem, hogy felugrottam s támo lyogni kezdtem kifelé. De alig értem ki a burjános udvarra, már megindult bennem minden és teljes odaadással hányni kezdtem a hajnali pirkadásban. S ahogy ott kinlódtem a könnyezés miatt sőtábeborult szemekkel, egyszerre megfogta valaki segítő szándékkal a homlokomot és tartotta, hogy könnyebben végezhessen a csunya munkát. Erőmszakadva csak annyit gondoltam halványan, hogy ez biztosan Blanka, ámbár egy kicsit bűdös volt. Amikor annyira végeztem s még azelőtt, hogy feltekintettem volna, igaz hálálkodással így szóltam:

— A Jézus fizesse meg!

Erre az illető rögtön félbehagyott engemet, de én is megtöröltem a szememet s hát egy nagyszakállú vén fekete zsidó fogta meg a homlokomat. Ugy megijedtem tőle, hogy az még a hányásnál is súlyosabb volt. Félre is szöktem mingyárt s hát akkor láttam meg, hogy az egy zsidó mellett még másik kettő is áll. Nagy szörös ábrázatuk volt azoknak is s rajtuk hosszú fekete kaftán s a hajuk csavaratos kétoldalt, mint az italmérések előtt a megfestett gyaluforgács.

— Na, nem kell mitőlünk félni! — mondta szépszóval a gyámolító zsidó, ki a legfőbbiknek látszott a három között.

Én gyenge magyarban támo lyogtam volt ki s a fehér vászon reszketett erősen a lábszáramon.

— Bizonisten, én nem csufoltam soha a zsidókat — mondtam.

Erre a főbbik zsidó közelebb jött és atyai módon a vállamra tette a kezét.

23

— Na látod csak, nem kell mitőlünk félni — szelidített. — Hát aztán mi okozta, hogy így kellett kiadni neked az ételt?

Nem tudom mért, de hirtelen az jutott eszembe, hogy Garmada ur nekem keresztet és szállást adott s így öt belékeverni semmibe sem szabad. Éppen azért bűnösnek egyedül magamot állítottam s így szóltam:

— Egy kicsit sokat ittam.

— Na látod csak, nem szabad sokat inni. Hát aztán mért ittál sokat?

— Én örömben, hogy megérkeztem ide a városba.

A nagyszakállú tovább kérdezett engem:

— Hát aztán honnan érkezél ide?

— Csicsót tudja-e, hogy hol van?

— Nem.

— Nohát onnét.

Erre összenéztek bármán s abban a nézésben az volt, hogy én nemcsak részeg vagyok, hanem bolond is.

— És aztán itt mit keresel, ezen az udvaron? — kérdezte tovább.

— Elég bajom volt, nemhogy még keressek is valamit — feleltem.

Megint összenéztek és bólintottak.

— És aztán a ruhádat hol hagytad?

— Ez is sok, ami rajtam van — mondtam.

Ekkor a főszakállas odaszólt a másik kettőnek az ő nyelvükön valamit, mire azok nagy vigyázattal karonfogtak engemet s elindítottak a kapu felé. Mentem velük ellenkezés nélkül, de amikor láttam, hogy ki akarnak tenni a kapun az utra, egyszerre megálltam s azt mondtam nekik, hogy egy kicsit engedjenek el, mert nagyon viszkot az orrom és meg akarom vakarni. S amikor elengedtek, abban a percben megszökötem magamot s szaladni kezdtem visszafelé. De mivel

láttam, hogy ők nem futnak utánam, a konyha ajtajában megálltam és odakialtottam:

— Doktor Szakállas vagyok!

Azzal bementem és lefeküdtem.

A légyengítő háborgás és eme kis kaland után jó volt megint a takaró alatt s jó volt az is, hogy a másik szobából nem jött immár sem nyögés, sem nyöszörgés, de alig melegektem meg, Blanka odaszólt nekem:

— Hol jártál, Ábel?

— Hát a kisasszony nem aluszik? — kérdeztem.

— Nem, essen belé a fene — mondta Blanka.

Nem szerettem, hogy egyre-másra ilyen darabosan bészélt, mert szép barna arca miatt-e, ügyes gyenge termete miatt-e, de amióta csak megláttam, azóta folyton tavaszodni akart a szívem. Ezegyszer azonban megböcsöttem neki, mert azt gondoltam, hogy biztosan a bolhák csipik szép virágzó testét.

— Ne busuljón, kedves kisasszony — mondtam neki. — Ma ugyis vasárnap van s templonozás helyett megölöm őket.

— Kiket akarsz megölni, te?! — kérdezte Blanka.

— En a bolhákat, akik magát csipik, a disznók!

— Engem nem csipnek.

— Hát akkor mért nem aluszik?

— Gondolkozom a te sorsodon — mondtam Blanka. — Azon, hogy mi lesz itt veled, a doktor ur hálójában.

Nem értettem a dolgot, csak valami furcsát éreztem. Egyideig csendben voltunk, aztán Blanka felült és titokzatosan így szólt:

— Hát nem hallottad azt az ocsmány nyöszörgést az előbb?

— Hát hogyne hallottam volna, mikor amiatt mentem ki!

— Na látod: ilyen ember a doktor ur. Erre én is felültem.

— Milyen? — kérdeztem.

(Folytatása következik)

A londoni helyzetet erősen kiélezte Hugenberg gyarmat-memoranduma

Nem hivatalos álláspontokról van szó — mondja Neurath külügyminiszter

London, június 20.

Rövid jelentések beszámoltak már arról, hogy a világgazdasági konferencián Hugenberg német gazdasági miniszter, a konferencia német delegációjának tagja, az elnökségnek egy memorandumot nyújtott át, amelyben kifejti, hogy Németország nemzeti közérdekeinek csak akkor lehetne helyreállítani, ha visszaadná a német birodalomnak a békeszerződésekkkel elvett afrikai gyarmatokat, vagy pedig olyan területeket kaphatna Németország, ahol, a béke érdekében, hatalmas közmunkákat végezhetne.

A memorandumnak idevonatkozó része az alábbiak szerint a következőképpen hangzik:

„Ha a világ ki akar gyógyulni, bele kell egyeznie abba, hogy mi gyógyulhassunk. Két eszköz tehetné lehetővé azt, hogy Németország teljesítse a külföldi fizetéseket:

1. Adják vissza a birodalomnak afrikai gyarmatait, ahol nagy közmunkákat hajthatna végre és jelentős felszereléseket végezhetne.

2. Azoknak a nemzeteknek, amelyeknek kevés a helyük, adjanak területeket, amelyekben egy erős és termő faj hasznos gyarmatot teremthet, ahol ez a faj a béke érdekében nagy dolgokat hajthatna végre, Csozországban és a Kelet egy részén a rombolási folyamat tart. Ezt a folyamatot meg kell állítani.”

A memorandum a konferencián hihetlen hatást keltett. A Havas francia távriati ügynökség a következőket jegyzi meg.

„Senkisé várt, hogy az Oroszországgal kapcsolatos német szándékok egy keresztshadjárát formájában fejeződjenek ki. Egyébként ez a tisztán politikai követelés a gazdasági és pénzügyi konferencián nem is vitatható meg.

A konferencián jelenlévő újságírók Litvinovot is meginterjúvolták, aki kijelentette, hogy a Hugenberg-féle memorandumról csak annyit tud, amennyit az újságokban olvasott és azt hiszi, hogy Hugenberg azért állott elő ezzel a követeléssel, hogy a világgazdasági konferencia szomorú hangulatába valami „humort” is lopjon.

MOSZKVA VÁLASZOL A MEMORANDUMRA

Moszkva a szovjetkormány külpolitikai hivatalosának, a Pravdának útján teszi meg megjegyzéseit a Hugenberg-féle memorandumra. A válasz nagyon rövid és sokatmondó:

— Szovjetország eléggé erős arra, hogy megvédelmezze területeit. Ha kell, védelemnek még legdrasztikusabb eszközöitől sem fog visszariadni.

A londoni sajtó egyébként emlékeztet arra, hogy néhány évvel ezelőtt az egyik gazdasági konferenciát Schacht dr., a német Birodalmi Bank jelenlegi elnöke éppen azzal robbantotta szét, hogy fellelvetette a kolóniák visszaadásának tervét és követelését. A londoni lapok nem hiszik ugyan, hogy a Hugenberg-követelésnek ugyanolyan hatása legyen, mint néhány évvel ezelőtt a Schacht-féle fellépésnek volt, de megállapítják, hogy ez a követelés a világgazdasági konferenciát is néhez helyzetbe hozhatja.

NEURATH DEZAVUALTA HUGENBERGET

A világgazdasági konferencia résztvevői a Hugenberg-féle memorandumot tekintette szituációt tárgyalják éppen, amikor a német delegáció vezetője, Neurath külügyminiszter ebben a kérdésben hivatalos nyilatkozatot adott ki, amely dezavualja Hugenberget.

A nyilatkozat ugyanis leszegi, hogy az a nyújtott memorandum, amely az afrikai gyarmatokat vagy más területeket kér Németország részére, nem a német hivatalos álláspont, hanem Hugenberg egyé-

ni véleménye, amellyel a delegáció közösséget nem vállal.

A ma reggeli Hugenberg-lapok nagyon melegen irnak vezérüknek, Hugenbergnek követeléseiről és továbbra is azon az állásponton vannak, hogy Németországnak gyarmatait vissza kell kapnia.

A helyzetet a memorandum azonban mégis nagyon kiélezte és valószínűleg

ennek hatása, hogy Hugenberg ma elutazik Londonból és visszatér Berlinbe.

A londoni sajtó egyrésze azon a véleményen van, hogy a gazdasági miniszteri a Hitler-kormány Berlinben tartja és ezzel bünteti meg azért, mert a gazdasági konferencián a delegáció vezetőjének megkérdése nélkül külön javaslatokkal állott elő.

A londoni tárgyalások legújabb szenzációi

A londoni világgazdasági konferencia amerikai delegációja megkapta Roosevelt döntését a valutarögzítési ügyben. Ez a döntés lényegében az, hogy a delegátusok ne kössék le magukat véglegesen addig, amíg Roosevelt bizalmi embere, Moley, Londonba nem érkezik.

Noha Roosevelt feleletet halasztó természetű, az amerikai és francia küldöttségek között a rögzítés kérdésében mégis megindultak a tárgyalások.

Amerika egyébként a dollárrögzítéssel kapcsolatban ajánlatot tett Japánnak. Az ajánlat szerint Amerika 26 dollárt adna Japánnak 100 jenért. Ez a kulcs Japánra igen kedvező. Ezzel szemben az amerikai kormány azt kéri Japántól, hogy Amerikával együtt küzdjön az ottawai egyezmény ellen.

AMERIKA JEGYZÉKET INTÉZETT AZ ADÓS ÁLLAMOKHOZ
Az Egyesült Államoknak az adós euró-

pai államokhoz intézett jegyzékét, illetve jegyzékeit ma nyilvánosságra hozták. A jegyzékek hangneme a kifizetett összeg nagysága szerint változik. A Finnországhoz szóló jegyzék például rendkívül udvarias, mert a fennek az egész esedékességüket maradéktalanul kiegyenlítették. A jegyzék hangsúlyozza, hogy Amerika a háborús adósságok kérdésében kész a tárgyalásra. A többi államokhoz intézett jegyzékben ilyesmire utalás nincs.

A Franciaországnak szóló átirat hangja nagyon éles és azt írja, hogy az Egyesült Államok teljes nyíltsággal ráirányítja majd a figyelmet a problémára, mert Franciaország a részletek nemfizetésével megszegte ígértét.

A LONDONI FRANCIA DELEGÁCIO

a köznapokban emlékiratot fog a világgazdasági konferencia elé terjesztetni, le-

A buzadrágulás következtében:

30 százalékkal csökkent Temesváron a kenyérfogyasztás Kukoricakenyér a Bánságban

Temesvár, június 20

Megrázó következménye lett a buza drágulásának Temesváron, ahol a mákszmálás alól feloldott barna kenyér 7 lejről 8 lej 50 banira, a félbarna 9 lej 50 baniról 11 lejre, a fehér pedig 11 lejről 12 lejre emelkedett.

A kenyérfogyasztás ezzel szemben három nap alatt 20–30 százalékkal esett. A szegényebb elemek azon az uton vannak, hogy teljesen leszoknak a kenyérről. Egy kiló kenyér sütési díja is 2 lejbe kerül. A szegény emberek házálag sütőtől, málékenyeret esznek, mert a tengeri mázsája ma is csak 175 lej.

A bánsági magyarság súlyos sérelmei

Dr. Páll György tagozati titkár szenzációs beszéde a temesvári magyarpárti tagozat gyűlésén

Temesvár, június 20.

A temesvári magyarpárti tagozat vasárnap délelőtt tartotta meg dr. Kovács Béla elnökletével évi közgyűlését, amelynek kisebbségpolitikai vitaanyaga komoly, jelentős esemény erejével hat.

Lázár László építész, a gyárvárosi magyarpárt elnöke, aki egyben római katolikus egyháztanácsi tag is, elpanaszolta, hogy a notredami iskolánövérnek a közelmúltban tartott tornavizsgáján a a növendékek által bemutatott műsornak csak román és német számai voltak, holott a tanítványok és az ünnepélyen megjelent szülők nagyrésze magyar.

Dr. Páll György tagozati főtáitkár hatalmas beszédet tartott. Idézett dr. Manuila Sabin-nak, a bukaresti statisztikai hivatal igazgatójának egy cikkéből, amely a temestorontáli, krassói és szörényi lakosság nemzetiség szerint való megoszlását a következőképpen tünteti fel: Ro-

mán 509.187, német 222.776, magyar 97.729 szerb 404.400, zsidó 13.618.

Temesváron a megoszlás a következő: román 24.225, magyar 27.562, német 27.782 zsidó 11.876.

A zsidóknak nagyobb része magyarnak vallja magát. Tehát a svábságnak annyira hangzóztatott, „mindent elsöprő” számbeli fölénye nem áll fenn még akkor sem, ha azt is tekintetbe vesszük, hogy a svábok csak katolikusok, míg a magyarok között 21 ezer a reformátusok és 2–3000 az evangélikusok száma. Tehát érthetően az, hogy a temesvári katolikus püspökség területén csakis a németek érvelhetnek és érthetően az egész, oly erősen szembevető német kurzus. Fura, hogy egyházi részről csakis a német intézmények nyernek támogatást.

A közel 100 ezer bánsági és a 100 ezret meghaladó aradi magyarság joggal tiltakozik, hogy a bánsági katolikus

szövegén, hogy a világválságnak a mezőgazdasági és ipari nyersanyagok termelése és fogyasztása között fennálló rossz egyensúly az oka. Ezért, legalábbis bizonyos terményekre, együttműködést kell a kormányok között létrehozni. Ezek a termények a következők lennének: Gabona, bor, pamut, gyapjú, szén, vaj és élesztő.

AMIG A VILÁGGAZDASÁGI KONFERENCIA TÁRGYAL...

Ismeretes, hogy röviddel ezelőtt az amerikai petroleumiipar termelését mesterségesen csökkentették, hogy így magasabbra emelhessék az árakat. Most, mégpedig állami támogatással és intézkedéssel, hasonló eljárásra készülnek a mezőgazdaságban is. Távirati jelentések szerint

az amerikai kormány a köznapokban elrendeli a vetési területek csökkentését.

Hogy mennyivel, az véglegesen megállapítva még nincsen, de hírek szerint a csökkentés 20 százalékos lesz.

Az amerikai kormány kellő ellenőrzési lehetőségek és szankciók hiányában, jutalmat tűz ki mindazok számára, akik csak az előírás szerinti területet vetik be.

MACDONALD: HA FREDMÉNY NÉLKÜL TÉRNEK HAZA, FELAKASZTJÁK ÖNÖKET

MacDonald angol miniszterelnök ma a világgazdasági konferencián résztvevő több kisállam delegátusával beszélgetést folytatott, hangsúlyozva, hogy a kisállamoknak alkalmazkodniuk kell a konferencián leszögezendő irányelvekhez és határozatokhoz.

A népek reményét, mondotta, nem szabad megcsalni. Ha önök eredmény nélkül térnek haza, felakasztják önöket...

Valószínű, hogy ez az utóbbi mondás humor volt csupán. Mert MacDonaldról nem szabad feltételezni, hogy ennyire gyermeketeg legyen.

életben a magyarokat minden téren háttérbe szorítják.

Páll György ezután rátért a kormányok kisebbségpolitikájára és azt Kollonics esztergomi érsek politikájával hasonlította össze. „Rabbá, szegénnyé és azután katolikusá!” — ez volt az érsek jelszava az akkor protestáns Magyarország felé. Politikája kudarcot vallott. Rabbá, szegénnyé és aztán románá! — ez a kormányok kisebbségpolitikájának jelszava. De ez is kudarcba fog fulladni.

Ismerteti az elbocsátott magyar vasutasok kérdését és bejelenti, hogy

a magyarpárti tagozatnak lista van a kezében azokról a temesvári román vasutasokról, akik analfabéták.

Ha a magyar vasutasokat nem veszik vissza, a magyar párt ezt a listát a Népszövetség elé terjeszti.

Pállnak, buzgó tevékenységéért, jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Ujabb politikai gyilkosságok Szófiában

Szófia, június 20

A bulgáriai terroriszervezetek tovább folytatják a politikai gyilkosságok sorozatát. Ugyilátszik, a hatóságok vagy nem tudják, vagy nem akarják megakadályozni az orvgyilkosságokat.

Tegnap Szófiában Camberoffot, a kommunista munkásmozgalm egyik ismert alakját lőtték agyon. A tetteseket nem fogták el. Ugyancsak tegnap este tizkor Filippoliban Atanasoff macedon politikust gyilkolták le. A tettesek itt is elszabadultak.

Vasuti karambol Máramarossziget mellett

Máramarossziget, június 20.

Hétfőre virradó éjszaka Kamarasziget állomáson a 4879-es számú tehervonat összeütközött az 1186-os számú cseh személyvonattal. A mozdonyok megrongálódtak és több vagon összetört. Séka János és Popovici János vasutasok, mind a ketten Máramarosszigetről, súlyosan megsebesültek.

Ahonnán nem lehet indulni...

A kolozsvári orvosháború

A kenyérharc kinövési a legártalmasabb területen

Irta: Dr. SZILÁGYI ANDRÁS

Annak idején, bécsi tudósítás alapján, mi is írtunk dr. Hamburg kolozsvári orvos sikeréről. A kiváló orvos előadást tartott Bécsben, amelyet nemcsak a napi sajtó, hanem az orvosi szaklapok is bőven kommentáltak. Most az egyik kolozsvári lapban személyes ellú támadó cikk jelent meg dr. Hamburg ellen. Erre reflektál az alábbi érdekes megvilágítás.

(Szerk.)

Kolozsvár, június 19.

Senki sem lehet próféta a saját hazájában! Ha Einstein véletlenül Kolozsváron találna volna ki a relativitás tanát, ha Ehrlich Kolozsvárról indította volna be preparátumát, a Salvarsant, egész biztos, hogy félve belül tisztították volna az idevalósi szakmai körök, hogy a relativitás elmélete svindli, régi, már Newton előtt tudták, hogy a Salvarsan humbug és nem világraszóló felfedezés, stb., stb. Kolozsvárról nem lehet indulni, Kolozsvárra csak visszaérkezni lehet, egy biztos és hamisítatlan, huszonnégy karátos világhírrel korszoruzva. Különben lerántja az embert a kenyérigység és a pletyka. Aki nem hiszi, hogy így van, az figyelje meg azt a vihart, amely ott porzik dr. Hamburg József közismert kolozsvári szemészorvos körül. Miről van szó? Mi Hamburg szemorvos biúta? Egy évtizeden át zajtalanul élt, mint a többi jó páciensurájú orvosok, rendelt, kezelte, operált. Tavaly dr. Hamburg előadást tartott a bécsi szemészeti társaságban új kezelési eljárásáról, melyet az ugynevezett tábeszes, szemideg sorvadás ellen alkalmazott. Az eljárás egy új és eredeti gondolatot épül fel, eszerint a szemideg sorvadását az idegrostok megfulladása (asphyxiája) okozza, mely viszont az oxidáció csökkenése folytán áll elő. A szemideg sorvadás ellen ezért a vitális oxidáció két nagy természetes fujtatószert: nehez fém sókat és pajzsmirigy hormonját alkalmazta.

Lehet, hogy dr. Hamburg eszméje „komolytalan”, ahogy azt a legutóbbi hírlapi támadásban olvashattuk, mindenesetre figyelemre méltó, hogy Pözl, a világhírű és szellemes Pözl, a szkeptikus, a cinikus, Wagner Jauregg legkiválóbb tanítványa, a világ egyik leghíresebb neurológusa, a bécsi ideggyógyászati klinikán egyszerre tíz ágyat bocsátott a mangányoxidallal való kísérletezések céljaira. Pözlnek tehát erről más lehetett a véleménye! Pözlnek, úgy látszik, gazdag tapasztalata lehet az új orvosi gondolatok körül. Előnk emlékeztethet még azokra a barokkra, amelyek Wagner Jauregg körül zajlottak le. A paralizis tudvaleg 20 évvel ezelőtt teljesen gyógyíthatatlan és körülbelül három év alatt halállal végződő betegség volt. Wagner Jauregg felfedezése, a maláriával, ha a betegséget idejekorán diagnosztizáljuk, az esetek hetven százalékát gyógyítható. Mikor Wagner Jauregg kirukkolt felfedezésével, azonnal akadtak tudósok, akik bejelentették, hogy az egész dolog már teoretikus szempontból abszurdum. Az első években nem egy klinika maláriával való kísérletezéseinek statisztikája teljesen negatív és kedvezőtlen volt Wagner Jaureggre, a zsenire nézve. Wagner Jauregg másik zseniális ajánlatának, a Jód-vollsalznak ma is vannak halálos ellenségei. És a salvarzának nincsenek? És a diftéria-szerűnek nem voltak? És Semmelweisnek nem kellett egész életén keresztül verekedni amíg a bolondok házába jutott? Ez nem jelenti azt, hogy e sorok írója dr. Hamburg felfedezését egyenértékűnek tartja a Salvarzánnal, vagy a diftéria-szerűvel, de mindenesetre új és termékeny eszmének tartja, melyen el lehet indulni és tovább lehet menni. Nem tartom kizártnak azt sem, hogy a mangán terapiát a következő évtizedben az ideggyógyászat más területein is bevezetik és a sejttoxidáció fokozása egy új terápia elvével ki magát. Azt csak mellékesen jegyzem meg, hogy mint a kolozsvári zsidó kórház járó orvosa, magam is láttam két szemideg sorvadásos beteget, akiknek látása, látótere a mangán-thyroxidallal való kezelés leaavesen javult. A kezelés két évvel ezelőtt történt, azóta a betegek állandó orvosi kontroll alatt állnak és a látás a régi mértékben fennáll. Ha véletlenül nem láttam volna ily közelről a kulisszákat, az indokokat, egész biztos, hogy soha a fülmet botját sem mozdítottam volna meg e hűmencésnek ígérkező kolozsvári orvosháborúban. Így azonban, — félfülle hallva mindent és ismerve a tiszta tényállást, kénytelen vagyok megvédeni azt az embert, aki ellen igaztalan hájszát indítottak, akinek a

kenyerére és orvosi területére törnek. Ezt nem engedhetem, uraim! Ugyis, mint író, úgyis, mint a jusztimordok halálos ellensége, úgyis, mint orvos, meghurcolt orvoskollégám védelmére állok. Ez — úgy érzem — kötelességem.

Szegény Hamburg doktor, ön, úgy tudom és úgy tudja mindenki, kitűnően kereső, körülírgyelt orvos volt néhány évvel ezelőtt. Azt mondták: jó operátor, jó diagnosztika. Most az a „pech” érte, hogy kitalált valamit, lehet, hogy nem világraszólót, de nem biztos, hogy provinciális gondolatokon fölülemelkedő. És most mi kell vigyázzunk önre, nehogy ebből fegyvert kovácsoljanak ön ellen. A szemideg sorvadás néhány éven belül abszolút biztos megvakuláshoz vezet. Ez ellen a mai napig semmiféle kezelés nem volt. A beteget sorsára hagyták! Hamburg kezelésével a folyamatot sok esetben fel lehet tartóztatni. A processzus nem vezet megvakuláshoz. Ha száz esethől csak nyolc esetben sikerült a megvakulást megakadályozni, ez már, — teljesen gyógyíthatatlan betegségről lévén szó, — nagy eredmény, óriási eredmény. Teljesítmény! Hamburg pedig mutatott fel ilyen teljesítményeket. Ahhoz, hogy sikeresnek induló kísérleteit Hamburg doktor folytathassa, szükséges volt minél nagyobb szemideg sorvadásos beteganyag. Ezt pedig nem lehetett és nem lehet másképpen megszerezni, csak úgy, ha a nyilvánosság előtt beszámolt eredményeiről. Ne feledjük el, hogy egy rendelésben, egy-egy ambulancián, évenként alig két-három szemideg sorvadásos beteg fordul meg egy esztendőben. Azt tehát, amit a legutóbbi Ham-

burg-ellenes pamflett legfőképpen helytelenít, hogy Hamburg felé jönnek betegek a világ minden részéből, ezt mi nem tudjuk az orvos hibájául fölroni.

„A tábeszes szemideg sorvadás mangán és pajzsmirigy hormonnal való kezelése által valószínűleg a vitális oxidáció útján kedvezően befolyásolható.”

Ennél többet Hamburg doktor sehol semmiféle tudományos előadásban nem állított. Hogy az újságok annak idején siettek fölfújni az esetet, „az érdekesség kedvéért”, éppen úgy, mint ahogy ma sietnek beleharapni Hamburg doktor lábikráiba, erről dr. Hamburg nem tehet.

En nem tudom, hogy mit mondtak a magyar szemorvos társaság XXV-ik gyűlésén, én nem voltam ott, majd elolvasom autentikus helyen, mert szeretem az ilyen dolgokat hiteles forrásból és nem mások interpretálásában hallani. Mindenesetre, ha Hollós József, a budapesti zsidó kórház asszisztense, kilenc esetben sikertelenségről is számol be, ennek még bizonyító ereje nincsen, e sikertelen esetekkel szemben állanak a külföldi klinikák eredményekről szóló jelentései. A szemideg sorvadás új kezelési módja körül még hullámozik a tudományos háború. Ezt a harcot nem Kolozsvár konkurens rendelői és kávéházai, hanem Bécs Páris, Madrid gyeteime fogják eldönteni. A kenyérharc az orvosok között kezd már öldöklő és öklendező formákat felölteni. Ezt semmiféle gazdasági válság, semmiféle orvosnyomor és házbérgond nem bocsátja, nem magyarázza meg.

VILÁGPOLITIKA

Miért ment Gömbös Berlinbe?

Szombaton reggel hét óra 30 perckor érkezett meg Gömbös Gyula magyar miniszterelnök Münchenbe és feltizenegykor már le is szállt a Berlin melletti tempelhofi repülőtéren. de a magyar kormánykának sikerült az utazást szombat estig titokban tartani.

A vasárnap reggel megjelenő budapesti lapok még csak tapogatóztak a nagy kérdésben: miért is utazott hát Gömbös Gyula Hitlerhez és miért ilyen titokban?

Akárkinek ötlete is volt ez a nagy titokosság, szerencsétlen ötlet volt. A politikusok találkozására sohasem történik ok nélkül és éppen ezért mindig idegességet okoz. Különösen idegessé a magyar közvéleményt, sőt rajta túl egész Kelet-Európa politikai közvéleményét, mikor Gömbös és Hitler találkoznak és pláne titokban.

Ha az ugynevezett „gazdasági kérdések” megbeszélésén felül a két államférfi valóban nem tárgyal egyébről, mint a német-osztrák feszültségről, enyhítésének lehetőségéről, úgy mire való volt a nagy titkolódzás és mire való az a további politika, amely még mindig homályba burkolja a megbeszélések valódi céljait és eredményeit? Nincs abban semmi rendkívüli, hogy a szorongatott Dollfuss megkérte Gömböst: beszéljen az érdekében Berlinben. Sőt tovább: még abban sem lett volna semmi, ha úgy vallották volna be, hogy maga Mussolini is nagyon szívesen vette, hogy a „semleges” Gömbös próbál közvetíteni ott, ahol Dollfuss közvetlenül nem szólhat és ahol Mussolini presztizs okokból közvetítőként nem léphet fel.

A tömegeket nem szabad még mindig baboknak tekinteni. A tömegek nagyon jól látják a helyzetet és tudják, hogy az európai politikai konfigurációban a kis államoknak csak a címük és rangjuk maradt meg, a dekorumok, de teljesen abszorbeálta minden önálló cselekvésüket az alárendeltségi viszonyban kiteljesült szövetségi politika. Mintahogyan a kisántant államok valójában egyetlen komoly lépést sem tehetnek Franciaország engedelmével, ugyanúgy Magyarország sem tehet egyetlen lépést sem Olaszország engedelmével. Ez bizonyos és ezt a valóságot kovácsolni illetlenség.

Arról, hogy Gömbös Münchenbe utazott és onnan Berlinbe repült, Mussolini nagyszerűen volt értesülve. Nagyszerűen volt értesülve már csak azért is, mert — ő maga küldötte. És ha ő küldötte, akkor nem lehet arról szó, hogy a magyar politika Gömbös fajvédő multjára hivatkozással, a hitlerizmus felé orientálódjék. Mussolini már nem egyszer és egyáltalában nem leplezett formában nyilatkozott is idevonatkozólag és kifejtette, hogy nem kívánja a német tőzomszedságot és így tiltakozik az Anchluss ellen, tehát ha Gömbös Berlinben Hitlerrel tárgyalt és Rosenbergnél vacsorázott, nem szólhatott másképpen mintahogyan Mussolini — kívánta.

Éppen ezért csak „felületes rémhírtérjesztés”, ahogyan a Gömbös-Hitler találkozót éppen most például a cseh kormánylapok látják és beállítják, amikor azt mondják, hogy Gömbös az osztrák-német békén át a hónapokkal ezelőtt felmerült és akkor letagadott német-osztrák-magyar-olasz négyhatalmi akarja Franciaországgal szemben nyelbeütni. — Ugyisintén az a másik feltevés sem állhat meg, hogy a négyhatalmi direktórium aláírásának válaszként Olaszország kihagyásával egy osztrák-német-magyar revíziós szövetség útján akarja Gömbös Ausztriát és Németországot kibékiteni. Az olasz politikának e percben ez a merev ellentállás nem érdeke és ezért ez a merev ellentállás nem lehet a magyar politika tengelye sem.

Mivel ilyen „nagy dolgokról” nem lehet szó, csak kisebb ügyről van szó és mivel kisebb az ügy, mire való volt ez a nagy titkolódzás?

És egyáltalában régi tapasztalat, hogy ha már a vezető államférfiak ülnek be a szalonkocsiba, nem azért utaznak, hogy valamit elintézzenek, hanem csak azért, hogy a már elintézett politikai sakkhúzáshoz személyi dekorációt adjanak. Ha Gömbös vonatra ült, akkor már régen és biztosan készen áll a „mű”, amelynek „elintézésére” vonatra ül, mert utasítani csak a politika vigéceit, közvetítőit és pionírjait lehet, de nem lehet elutasítani magát Gömböst, vagy Mussolinit, vagy bárki: mást, aki országát és kormányát jelenti és reprezentálja.

Egész bizonyos azonban az is, hogy Gömbös ok nélkül nem utazott és lehet,

Eau de Cologne
Parfum
Goudron

GYÁRTMÁNYAI: L'OCEAN BLEU
DOUCE-FRANCE-AMARYLLIS-FRANCINE

hogy egy néhány napon belül kiderül a kis ügy nagy titka. Nincs kizárva azonban az sem, hogy ez a berlini utazás egyben a magyar politika belső vajdásainak sakkhúzása is volt. Azt is lehetett és azzal is fenyegethetett, hogy ha a legitimisták mozgolódása e válságos napokban a kormány ellenpropagandája ellenére sem ül el, Gömbösnek mindig rendelkezésére áll a német hátvéd, amely azután a Habsburg restaurációt igazán nem tűri el.

Egy bizonyos: nem nagyszabású és nem nagyhorderejű politikai utazás volt ez a Gömbös-ut. Ma kis állam nagy lépésekre egyedül nem merészkedhetik.

— Erős, vérbő, kővér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűvíz napoként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélmozgást biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József vizszív- és idegbaloknak, vese- és cukorbetegnek, valamint köszvényben és csúszban szenvedőknek is nagyon jól tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A marosvásárhelyi iparosok országos akciója

Marosvásárhely, június 20.
Az országos Iparosgyűlés marosvásárhelyi fiókegyesülete Csizsár Lajos építész előlétele alatt ülést tartott, amelyen főleg az ipari válsággal foglalkoztak. A jelenlévők elhatározták, hogy a betegséglázó új s az iparosokra nagymértékben káros törvényei ellen Marosvásárhelyről akciót indítanak.

Magyarpárti gyűlések Szatmármegyében

Szatmár, június 20.
Az országos Magyar Párt szatmári tagozata vasárnap népes gyűlést tartott, amelyen Jakabffy Elemér dr. és Hegedűs Nándor magyarpárti képviselők is megjelentek. A szónokok kisebbségi szempontból a kormány működését kritizálták.

Jakabffy dr. délután Nagybanányra utazott, ahol szintén ezrekre menő hallgatóság előtt tartott programbeszédet. Hegedűs Nándor szombaton a nyugdíjasok gyűlésén is megjelent, ahol az új nyugdíjtörvényről beszélt, majd nyugdíjak nemfizetése miatt tiltakozást szökött fel a jelenlévőket.

Készül a közép- és kelet-európai agrárállamok szövetsége

London, június 20.

A Times jelentése szerint a közép- és kelet-európai agrárállamok ezennel szabványos ülésekre jönnek össze, hogy állapítsák meg a konferencia változó helyeinek megfelelőleg mindig egységes legyen.

A Morning Post jelentése szerint a közép-európai és kelet-európai agrárállamok, közöttük Románia, Magyarország, Jugoszlávia, Bulgária és Lengyelország is, elhatározták, hogy szükség esetén vámszövettségbe lépnek, amely elsősorban a mezőgazdasági terményekre fog vonatkozni.

Kovnában agyonlőtték a litván ellenzék vezérét

Kovno, június 20.

Vasárnap délután Kovno közelében, addig még ismeretlen tettesek, több revolverlövessel megölték Olshautas prelátest, a litván ellenzéki mozgalom 70 éves vezérét.

A gyilkosság politikai bosszu műve.

Kisiklott a szibériai expressz

Charbin, június 20.

A szibériai expressz Charbin közelében kisiklott. A vonat öt kocsija a töltés mellett végighúzódtó árokba zuhant, emberéletben azonban nem esett kár. A hatóságok merényletet gyanítanak.

Hitlerék letartóztatták Bolz prelátest

Berlin, június 20.

A német katolikusok újabb súlyos sérelme van: a német rendőrség őrizetbe vette Bolz prelátest, Württemberg állam volt elnökét, Bolz ugyanis részt vett a salzburgi katolikus napon és beszédében többek között a következőket mondta:

— Az osztrák keresztényszocialistáknak rendkívül erélyeseknek kell lenniük... Miután a keresztényszocialista erély nem kívánatos náci szempontból, Bolz-ot lefogták és az agg pap jelenleg az ügyészségi fogház lakója.

A letartóztatás nagy izgalmakat váltott ki katolikus körökben, mert Bolz rendkívül népszerű politikus, aki a centrum-pártban is vezető szerepet játszott.

Ezért is börtönbe lehet hurcolni egy papot?

Megdöbbenő letartóztatás egy szilágymegyei községben

Zilah, június 20

Csiszár Gyula szilágymegyei református papnál szombaton házkutatást tartott a csendőrség. A házkutatás alkalmával a csomó ócskaságot tartalmazó egyházi szertárból előkerült egy magyar zászló is, valamint egy másik papírból

készült magyar lobogó, amely büszke felirásként egy cipőgyár reklámját viselte egyik oldalán. Ezt a reklám-zászlócskát a papnak Magyarországon tanuló kislánya hozta magával a határon túlról.

Csiszárt bekísérték a zilahi ügyészségre, ahol letartóztatták.

A Matin szerint Schleicher álnéven Zürichben él

Páris, június 20

Mintegy két hete annak, hogy a francia sajtóban elterjedt a hír, hogy a német kormány Schleichert, a volt kancellárt letartóztatta és internálta. A Hitler kormány sajtóirodája a hírt annakidején cáfolta.

Most a Matin azt jelenti, hogy Schleichernek sikerült álnéven Németország területéről kiszökni és a volt kancellár Zürichben tartózkodik.

Pontos tartózkodási helyét csak meghitt barátai ismerik, akik azt állítják, hogy Schleicher visszavonultan él Zürichben.

Ezzel szemben a Matin úgy tudja, hogy

Schleicher Zürichben politizál és ellenforradalmi mozgalmat készít elő.

Ezzel a most felbukkant hírrel szemben a berlini Wolff ügynökség azt jelenti, hogy a hírből egyen szó sem igaz. — Schleicher volt kancellár jelenleg is Neubabelsbergben lakik és azok a nyilatkozatok, amelyeket szájába adnak és amelyek a németországi állapotokra vonatkoznak, keholmányok.

A dologban mindenesetre most is, mint a legutóbb, az a különös, hogy Schleicher maga nem nyilatkozik és személyes nyilatkozatával nem nyugtatja meg a kedélyeket.

Piatra-Neamton nem történt döntő esemény

A mozgalom vezetői bevárják Mihalache hazaérkezését

Bukarest, június 20.

A kormánypart „parasztszociális” Piatra-Neamtonba egy lehívott értekezlete aránylagos csendben zajlott le. A kormány három nagyjúja, Mirto, Ioanitu és Voicu Nitescu valóságban ledorongolták a felszólalókat. A kormány tehát — látszatra — megusztja egyelőre a válságot.

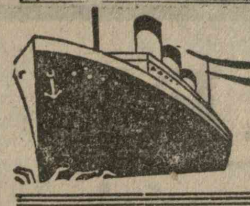
A háttérben azonban tovább zajlanak az események, amelyek a kormány minden ügyeskedése ellenére már Piatra-Neamton is előrevetítették árnyukat.

Ugyanis a konferencia jelentősebb

részvevői a nyilatkozásság kizárásával titkos megbeszélésekre jöttek össze, amelyen elhatározták, hogy megvárják, a míg külföldről visszatérkezik Mihalache és az ő bevonásával fogják ellenzéki akciójukat a maga teljes erejében kirombantani.

Egyébként a vasárnapi értekezleten enyhén bírálták a kormány agrárpolitikáját, egyes szónokok pedig a szélsőséges mozgalmak ellen sürgős intézkedéseket követeltek.

MOLDOVA UTÁN OLTENIA következik a kormánypart belső ellenzéki

UNITED STATES LINES

Mindennemű felvilágosítást a

CSIKÁGÓI VILÁG-KIÁLLÍTÁSRA
való utazásához

az összes romániai

WAGONS-LITS || COOK
irodáktól kaphat.

megmozdulásainak során. A moldovai korifeusok július 2-ra hívtak össze konferenciát.

A KORMÁNY GAZDASÁGI BIZOTTSÁGA

kedden délelőtt tartja meg ülését, amelyen valószínűleg maga Vajda miniszterelnök fog elnökölni. A bizottság először a gabonaművek értékesítésére vonatkozó tervezetet veszi vizsgálat alá.

Valószínűleg úgy fogják dönteni, hogy a buza árával kapcsolatban hónapról-hónapra irányszabó minimális árakat állapítanak meg.

Majd a kontingentalási politika kerül napirendre. Ezzel kapcsolatban több állammal szemben újabb megszorításokat lépnek életbe.

A SKODA-GYÁR MEGRENDELÉSEIT.

egyes bukaresti lapok jelentése szerint, a kormány leállította és a rendelkezések végrehajtásával román üzemeket bizott meg. Ezt a hírt ma hivatalosan cáfolják.

MADGEARU pénzügyminiszter a jövő hét keddjén érkezik vissza Bukarestbe Londonból.

A Telefon-Társaság különleges munkálatokat hajtott végre és minden szükséges intézkedést megtett, hogy a fürdőhelyek jó telefonszolgálatát biztosítsa.

Mielőtt szabadságra menne, állapítsa meg az órát, amikor irodáját telefonon felhívja

Szabadságának a tartama attól függ, hogyan dolgozik irodája az Ön távollétében. Üzletei nem szenvednek, — minden távolság dacára, amely Önt irodájától elválasztja, — ha azokat, akik Önt helyettesítik, személyesen irányíthatja, ha naponta érintkezik velük. A telefon mindezt lehetővé teszi. Hála e csodálatos berendezésnek, folytathatja tevékenységét ugyanakkor, amikor a tenger szépségét csodálja, vagy a friss hegyi levegőt szíjja. Hogy ne telefonáljon hiába, hogy bizonyos legyen a felől, hogy valakit az irodában talál, aki Önnek felelhet, állapítsa meg előre az órát, amikor távolléte alatt irodáját felhívja.

Néhány fürdő- és nyaralóhely telefoni tarifája:

Baleia - Bukarest	60.	—	let 3 perc 8-21 óra között
Constantza	60.	—	
Sinaia	40.	—	
Sovata	60.	—	
Băile Herculane	60.	—	
Călimănești	60.	—	

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

HIREK

Kolozsvári krónikás ének

JOGKÉRDÉS-TÉNYKEDÉS

A Kolozsvár, Torda és Nagenyed-környéki magyarellenes kilengések ügyében a legszigorúbb vizsgálatot tették folyamatba és ezzel párhuzamosan a sajnálatos incidensek mára végleges tisztázást nyertek.

A helyzet például Sinfalván, röviden a következő:

A kolozsvári antirevizionista gyűlésről — az alkoholtilalom ellenére is — kitűnő hangulatban hazatérő néptömeg Sinfalva határában kellemetlen incidens központjába került. A sinfalvai megállóban békésen várakozó antirevizionistákat a falu magyar lakosainak házai váratlanul és orvul megtámadták.

Elsőnek a helybeli református lelkes kapufélfái rohantak a mitsemesejő gyülekezetre, majd a sinfalvai magyar házfalak, fakerítések, ajtóragaszok és ablaküvegek is rázudultak az állomási antirevizionistákra.

Természetes, hogy a galád módon megtámadott emberek tőlük telhetően védtek életüket és testi épségüket. Ennek a — hangsúlyozottan — defenzív álláspontnak eredményeképpen mindkét részről számos sebesülés történt.

Többek között a sinfalvai lelkes kapufélfája súlyosan megharapta Lunca Toader földműves lapockáját, Kovács János gazdálkodó sinfalvai házának első fala pedig Crisan Petróra ejtett jelentékeny sebet.

Az okkultista mellékjelenségeket sem nélkülöző ügyben — mint tudjuk — kéretlenül szigorú vizsgálat indult meg, melynek során bizonyos letartóztatásokon kívül vád alá kerültek a kolozsvári kisebbségi lapoknak ugyszólván összes munkatársai.

Az erősen realista világnézetű magyar újságírók ugyanis (például) a Curenatul szemben azt erősítették, hogy nem a házak támadták meg a revízióelleneseket, hanem pontosan megfordítva...

A kolozsvári ügyészség szombaton bekérte a kilengésekre vonatkozó összes nyomdai kéziratokat. Az igazság című vád alá helyezett újságírókon a Marzescu törvény baljóslatu árnyai sötétlenek.

★

RELATIVITAS

Még az az egyébként igen öröndetes tény sem enyhíti a helyzetet, hogy a kolozsvári törvényszék éppen szombaton hozott felmentő ítéletet három régi kolozsvári újságíró: dr. Krenner Miklós (Spectator), dr. Somody András és Gredinár Aurélnak többszöri államellenes igazgatási bűnperében.

Tudnunk kell ugyanis, hogy — bár ma, a hitlerizmus virágzása idején nem oportunos dolog Einsteinra hivatkozni — az igazság egészen relatív valami.

A törvényszék június 26-ra tűzte ki a decemberi kolozsokai és kolozspatai magyarellenes rombolások ügyében a főtárgyalást. A vádlottak padján — ezt tessék szószertlen érteni — egyik kolozspatai napilap két munkatársa ül.

Arra a kérdésre, részvétel-e a vádlottak a kolozspatai magyarellenes kilengésekben? — határozott nem-mel felelhetünk.

Arra a kérdésre, vajon elítéltek-e a delikenseket? — a felelet: hm... hm...

Azaz kitérő.

Ugyanezért az ügyért ugyanis Manyák József a „Szatmári Újság” szerkesztője már megkapta a maga négyhónapi elzárását.

A decemberi magyarellenes zavargásokról egyébiránt minden erdélyi magyar lap részletes beszámolót közölt. Így természetesen a hat kolozsvári napilap is.

Ezek közül mindössze egy ellen indult meg az eljárás. Ezt a lapot annakidején el is kobozták.

Ennek az egylényegű, de háromféle igazságnak kapcsán megkövültathatnánk egy halk: miért-et.

De nem tesszük. Minek prejudikálni? A Marzescu-olajjal fűtött ügyészi fantáziák már sokkal komplikáltabb kérdésekben is adtak választ.

Leszámitva az elmondottakat, Vajda Sándor miniszterelnök ur szavaival élve: „az országban teljes a gondolat és sajtószabadság”.

Még szerencse...

★

BUTORNAGYGYÜLÉS

Madgearu pénzügyminiszter ur legutóbbi kolozsvári látogatásán sokhelyen megfordult, de — ami csak most derült ki — megfordult az allami adószolgálat kolozsvári különítményénél is.

Belekkantott egy-egy főkönyvbe. Megszólításával tüntetett ki néhány tisztviselőt, közöttük egy igen rokonszenves nagyságos végrehajtó urat is.

Ezekután a magas látogatástól ájuldozó főadmisztrátor kíséretében eltávozott.

A napokban azután lecsapott a bomba.

A fináncbeamterek havi fizetéseiket knokautolt állapotban kapták kézhez. Legsúlyosabban sebesült a nagyságos végrehajtó ur, aki kettőezer nyolcszáz lej helyett szerény ezerháromezret kapott kézhez.

A többit elnyelte az állam.

Madgearu miniszter ur nem volt megelégedve a kolozsvári inkasszóval.

Azóta rozoga varrógépekből, szegényes konyhai és szobabutorzatokból, ványadt székekből és elhervadt diványokból való ságos nagygyűlés van a félelmetes Adminisztratia Financiaru udvarán.

Allamilag elősegített nagygyűlés.

Melynek célja: az adóztatási rendszer sürgős revíziója.

Amig nem késő.

★

KIK ÉS MIBŐL?

A késő-ről jut eszembe, szombaton éj-

szaka ismét általános razzia volt Kolozsváron.

A rendőrközegek a város négy nagy-kávéházában és öt első- és második-étkezőben összesen 17, azaz tizenhét fogyasztó-vendéget találtak.

Szabályszerű igazoltatás történt annak kiderítésére, kik azok, akik a lokálokban ülnek.

Annak kiderítésére, hogy miből ülnek, — igazoltatás nem történt.

★

Utolsó kép, az éheti kolozsvári akvarell-sorozatból. Egyike a legérdekesebbeknek.

Csurgóbajuszu öreg „bóstátit” ábrázol a kép, melynek címe: Kelemen Miska bácsi az adóbajnok.

Miska bácsi neve és lakcíme szőrén-szálán kiesett a végrehajtási forgalomból. Ennek tudható be az a lélegzetelállító tény, hogy Kelemen Miska külvárosi háztulajdonos urnak még 1917-ből százhetvenkét korona adóhátraléka van.

A hátralék túlélte az impériumátvétel zavaros hónapjait, passzív résztvevő az ország konszolidációjában, túlélte a lej stabilizálását, eljutott a londoni világszegénységi összejövetelig és most, évek folyamán, kilencvenhét ezer lejre izmosodva, daliás 16 éves kamaszbátralekká serdült.

A kompetens adófőnök első ámulatában hirtelen négyezer lej összbüntetést osztott ki alantaisai között, ezután megfelelő intézkedések történtek Miska bácsi házának államosítása irányában.

Miska bácsi pedig a márkába nevet.

Viskója, a szakértők szerint, semmivel sem ér többet 25 ezer lejnél.

Váryolós István

ABLAK

Most jelent meg Genfben egy könyv, benne kedves apróságokat lelünk, melyekkel a Népszövetség politikusai és újságírói üzik el unalmukat a tárgyalások fölvonásközében. A különféle népeket például így jellemzik három sorban: A németeket: Egy német — tanár. Két német — sörcsarnok. Három német — fogyasztási szövetkezet. Az angolokat: Egy angol — hülye. Két angol — társaskör. Három angol — világbirodalom. A svájciakat: Egy svájci — cukorkabolt. Két svájci — vendéglő. Három svájci — nagyszálloda. A skótokat: Egy skót — takarékpénztár. Két skót — golfjátszma. Három skót — Az angol kormány. Az oroszokat: Egy orosz — lágész. Két orosz — két örült. Három orosz — a zürzapar. A franciákat: Egy francia — magánbeszéd. Két francia — előadás. Három akat: Egy amerikai — milliomos. Két amerikai — házassági háromszög. Az amerikai rikai — ivótársaság. Három amerikai — szesztilalom. Az osztrákokat: Egy osztrák — két bevándorolt. Két osztrák — két bevándorolt. Három osztrák: Anschluss.

— UJ ELNÖK A SZATMARI MUNKAKAMARA ÉLÉN. Szatmárról jelentik: Tisca Emil, a munkakamara elnöke, politikai okokból lemondott tisztségéről. Helyébe Bota Jenő interimár tagot választották.

— NEM TÖRTÉNT UJABB BÜNTENÉ A NAGYVÁRADAI SZÖLLŐHEGYEN. Nagyváradról jelentik: Megirtuk már, hogy a nagyváradai Szőlőhegy „görög oldalán”, közvetlenül azon a helyen, ahol Jámor Imrét meggyilkolták, egy leánygyermek meggyilkolt holttestét találták. A rendőrség megállapította, hogy a gyermek hullája már régi s büntény nem forog fenn. Teljesen érthetetlen, hogy az újságpapírosba csomagolt, öslátnak induló holttestet ki csempészhetette az emlékezetes gyilkosság színhelyére. Ami a Jámor Imre meggyilkolását illeti, a rendőrség kijelentette, hogy újabb nyom alapján remélik, hogy rövidesen fény derül a rejtélyes gyilkosságra.

— MAROSMEGYEI HIREK Marosvásárhelyről jelentik: Cipan József 51 éves rigmányi idegbajos gazda felakasztotta magát és meghalt. Az öngyilkos bucsulevelet hagyott hátra, amelyben megírja, hogy gyógyíthatatlan betegség miatt vált meg az élettől. — A mezőilyvesi csendőrség letartóztatta Baci Avramot és Ratea Pétert, akik kifosztották a közszé római katolikus templomának perseyeit és több kegyvert vittek magukkal. A két falusi ezenkívül mintegy 10 kisebb-nagyobb betörést követett el a községben.

— KÉSELES VÁRADON. Tudósítónk jelenti: A vasárnapi hétfőre virradó éjjel véres gyilkossági kísérlet játszódott le Nagyváradon, a Teleky- és a Vitéz-utca sarkán. Smukk József munkás kétszer megszurta késével Bojt János asztalost, akivel a kocsmából hazafelé tartott. A megkéselt embert súlyos sérülésekkel kórházba szállították. A késelő asztalost letartóztatta a rendőrség.

— AZ ÖRÖK „FEKETE KÉZ”. Budapestről jelentik: Az utóbbi napokban több ismert közéleti férfi „Fekete Kéz” aláírással fenyegető levelet kapott, amelyben az ismeretlen levélíró 5000 pengőt kér egy bizonyos helyre letenni, különben halált helyez kilátásba. A címzetek átadták a leveleket a rendőrségnek, ahonnan detektívek szálltak ki a „bizonyos helyre”, a rejtélyes „Fekete Kéz” azonban valószínűleg megsemmisítette, hogy mi készül elene, mert nem mutatkozott.

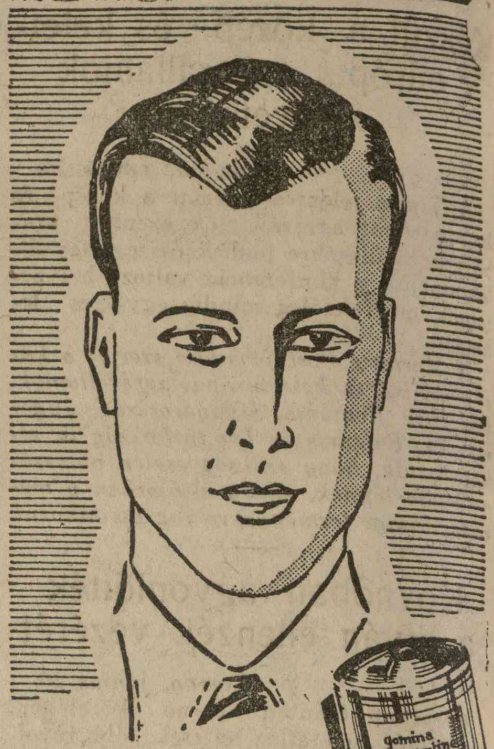
★ ELJEGYZÉS. Vaszibács Manci és Vágner Ödön, Brassó, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Juha mellett halt meg a pásztor. Csikszeredáról jelentik: Benke István 62 éves gyergyóalfalusi juhász pásztor nyáját a hegyekben legeltette. Tegnap sorstestvérei a nyáj mellett halva találták. A vérei a nyáj mellett halva találták. Az öreg ember teste még egészen meleg volt. Élesztették, azonban munkájuk karba vették. Az ügyesség elrendelte a hulla felboncolását a halál okának pontos megállapítása végett.

— HALÁL A BANYÁBAN. Tudósítónk jelenti: A nagybányai kereszthegei bányában vasárnap tragikus szerencsétlenség történt, a melynek Gridea György 32 éves munkás esett áldozatul. Gridea a már mozgásban lévő felvonó kosárra ugrott, megcsuszott s a 60 méter mély tárnába zuhant. A szerencsétlen ember az irtózatoss és következtében darabokra zúzódot. Temetése hétfőn ment végbe, általános részvét mellett.

— A Román Nemzeti Szövetkezetek központja Pál Gábor dr. képviselőtől kér ismertetést a közbirtokosságokra vonatkozólag. Csikszeredáról jelentik: Köztudomású, hogy a legutóbbi szövetkezeti törvény a közbirtokosságok ellenőrzési jogát a bukaresti Román Nemzeti Szövetkezetek központjára ruházta. Az ügyvel kapcsolatban igen megerőltető gesztusa volt a szövetkezetek központjának az a felfogása, hogy a székely vagyonszétválásokra vonatkozó szükséges információkat, a vagyontokat legjobban ismerő kisebbségi vezérigazgatótól: dr. Pál Gábor bor csikmegyei képviselőtől kérje. Pál Gábor dr. eleget is tett a kérésnek és alaposan kidolgozott, a vagyontok közjogi helyzetét, rendeltetését, kezelését és minren más szempontot magába foglaló memorandumban ismertetette Bukaresttel a közbirtokosságokat. Ha e munka alapján indítja be a szövetkezeti központ ellenőrző munkáját, úgy azzal a székely közbirtokosságok minden bizonnyal meg lesznek elégedve.

★ ELTÉVEDT A Czenk-utakon (erdőben) egy sötétbarna tacsó nősténykutya. A becsületes megtaláló jutalomban részesül; leadandó Zsák-utca 1. szám alatt. „Farnck”-iroda.

A férfi előkelőségét hajviselete adja meg. A modern férfi külsejére hajviselet a dolgozó tömegei egyaránt. „GOMINA ARGENTINE”-t kérnek, miután ez tökéletes és elegánsan lesimítja a haját. Nem engedi a port lerakódni, fényessé teszi a haját, anélkül, hogy azt bezsírozná. A modern élet üteméhez alkalmazkodva, használj mindenki.

— Kertészkongresszus Temesváron. Temesvárról jelentik: A kertészeti kiállítás-sal kapcsolatban Farando Charles elnöklete alatt a kertészek vasárnap kongresszust tartottak. Az elnök kijelentette, hogy az eddig luksuscikkeknek minősített kertészeti terményeket a kormány kisipari készítményeknek minősítve, nem csak a forgalmi, hanem a kereskedelmi adó alól is felmentette. A kongresszus résztvevői ezután az ellen tiltakoztak, hogy a városi kertészeket a kertészek rovására üzletessétek.

— Dayka Margit és a temesvári soffőr. Temesvárról jelentik: A romániai magyar színészet siralmas leromlását tükrözi vissza az az eset is, amely Dayka Margittal, a neves budapesti művésznővel történt. A kitűnő színész, aki legutóbb Temesváron vendégszerepelt, megérkezésekor bérautóra ült s úgy akart a városba menni. A soffőr azonban nem indította meg addig az autót, míg a társulat tagjai közül nem iltek bele a kocsi. „Igy kevesebb jut gyre” — gondolta a praktikus soffőr.

— Be kell mutatni a külföldiek után járó illeték befizetéséről szóló bizonylatot. Bukarestből jelentik: A munkaügyi minisztérium felhívást bocsátott ki azokhoz a munkaadókhoz, akiknek szolgálatában külföldi állampolgárságú alkalmazottak vannak. A külföldiek után, akik megkapták a tartózkodási engedélyt, de akiknek ügyében az 500 lejes illeték letételéről szóló bizonylatot nem adták be, ezen iratot sürgősen be kell terjeszteni, különben a minisztérium visszavonja az illető külföldi állampolgár tartózkodási engedélyt, a munkaadót pedig kihágásért megbünteti. A büntetés a törvény szerint ötezer lejtől tízezer lejig terjedhet.

— Kiállították a párisi Rothschild kézirattöredékét. Párisból jelentik: Rothschild Henrik báró átengedte a Francia Országos Könyvtárnak nagyértékű kézirattöredékét, amely négy évszázadra nyúlik vissza. Az Országos Könyvtár a gyűjtemény legnevezetesebb darabjait most külön kiállítás keretében mutatja be a nagyközönségnek. A kiállításon a következő személyiségek kéziratai láthatók: XI. Lajos, I. Ferenc, IV. Henrik, Francia királyok, V. Károly spanyol uralkodó, Stuart Mária, Hédici Katalin, Luther, Kálvin, Marie-Antoinette, Sevigné asszony, Jean-Jacques, Rousseau, I. Martin, Victor Hugo stb.

Egy régi bankbukás a bíróság előtt

A törvényszék felmentette Balogh Gézát, a Csikszeredai Takarékpénztár volt igazgatóját, akinek az indokolás kifejezetten is erkölcsi elégtételt szolgáltatott

Csikszereda, június 20.

A hét esztendővel ezelőtt csődbement Csikszeredai Takarékpénztárral kapcsolatosan megindított bűnügyre nyolc napos tárgyalás után tegnap felmentő ítélettel pontot tett a csikszeredai törvényszék.

A bank bukása után ugyanis a betétek egy része bűnvádi eljárást tett folyamatba a bank igazgatósága és tisztviselői ellen. A vizsgálói során aztán a vizsgálóbíró 17 pontban sorakoztatta fel azokat a vádpontokat, melyekért bűn-

nyíleg felelősségre lehet vonni az igazgatóságot és a tisztviselőket.

A védők és vádlottak a tárgyalás során beszerzett bizonyítékokra támaszkodva, felmentést kértek.

A törvényszék ítéletében a védelem álláspontjára helyezkedett Balogh Géza és Bálint Vince vádlottakat felmentette a vád és következményei alól.

Az ítélet indokolása kifejti, hogy a vádlottakkal szemben nem lehetett rossz-hiszeműséget megállapítani, annál kevésbé, mert azok minden lehető elköveték a bank megmentése érdekében.

Száz németországi lapot kitiltottak Csehszlovákiából

A kitiltott lapok között van a Berliner Tageblatt, A Vossische Zeitung és a Frankfurter Zeitung

Prága, június 20.

A hivatalos lap közli azoknak a németországi napi, heti és egyéb lapoknak a nevét, amelyeket a csehszlovák kormány Csehszlovákia területéről kitiltott. A csehszlovák kormány ez az intézkedése tulajdonképpen válasza arra a kiméletlen eljárásra, amelyen a Csehszlovákiában megjelenő lapokat népszerűsítették Németországban.

A német kormány 66 Csehszlovákiában megjelenő lapról vonta meg a postai szállítási jogát.

A csehszlovák kormány retorzióképpen számos német nemzetiszocialista lapról vonta meg a terjesztési jogát, de kitiltott több olyan volt szociáldemokrata és független politikai lapot is, amelyek politikai irányát most már nem is lehet megkülönböztetni a horogkeresztes lapoktól. Kitiltottak többek között a rendkívül elterjedt Berliner Tageblattot, Vossische Zeitungot és Frankfurter Zeitungot, valamint a legtöbb müncheni és leipzigit lapot. A kitiltás, amely több képes folyóiratra is vonatkozik, körülbelül 190 birodalmi német lapot érint.

SPORT

A Balkán-Kupa melléktermékei

Hírek szenzációs átigazolásokról és átigazolási tervekről

Bukarest, június 20

A Balkán-Kupa alkalmával a játékosok bukaresti összejövetelét sokan igyekeztek a maguk szempontjából is kihasználni. Vonatkozik ez azokra a klubfanatikusokra, akik sohasem mulasztják el az alkalmat, ha egy jó játékosal összekötnek, hogy akármilyen módon ne igyekezzenek őt a saját klubjukba elcsábítani. Különösen csábító volt az a körülmény, hogy együtt találhatták egyszerre az ország legjobb játékosait, akiknek bármelyikével feltűnés nélkül szóba állhattak, hiszen a válogatott csapat egyik tagjával beszélni könnyebb, mint egyenesen leutazni a játékos székelyé, ahol ebből az utból mindjárt kellemetlen következtetéseket szoktak levonni a feltűnő helyi klubkörök. Szóval szakszerűen kifejezve, együtt találhatták, egy rakóban, a legnagyobb választékot. Most, hogy a kupaküzdelmek már befejeződtek, és diadalmas ünnepnapjai után lassan hétköznapi munkájába süpped a szövetség is, felszínre kerülnek a fentemlített alkalmakból született csábítgatási kísérletek eredményei is. Nap

nap után mind különösebb és feltűnőbb hírek látnak napvilágot, melyek egyöntetűen megegyeznek abban, hogy szenzációs játékosátigazolások készülnek.

Röviden összefoglalva az alábbiakban adhatjuk a legújabb szenzációkat: Chiroiu Vasile tegnap Nagypáradra utazott, miután aláírta a NAC-cal szerződését. Ehhez a magunk részéről hozzátehetjük, hogy a CFR és a NAC között emiatt nem vált feszültté a viszony, ellenkezőleg a NAC kártyái meccsel ajánlott fel Chiroiut a vasutasoknak, amit azok el is fogadtak és így a kiadatás körül nincs veszély. Radu ugyancsak a CFR tehetséges szélsőhálójá, a tegnapi naptól kezdődőleg már nem tagja a CFR csapatának és hír szerint vagy Temesvárra, vagy Lugosra költözik. De sokkal valószínűbb, hogy Radu máshol köt ki. Bodola, a NAC válogatott balösszekötője a Ripensiahoz készül, állítólag már meg is egyeztek volna, amiről egyedül Bodola nem tud. Bindea ezzel szemben a Ripensia felől visszamegy az Universitatea-hoz, amit ugyan nagyon is megkérdőjelezve ír az egyik sportlap, pedig ezuttal fején

6 millió

ember használ naponta Chlorodontot. Ez bizonyítja, hogy milyen jó ez a fogkrém. Figyelje egyszer meg, hány ember hanyagolja el fogainak ápolását. Akkor látja majd, milyen kellemesen hat az üde száj ápolt fehér fogakkal. Mindenütt kapható. Tubusa Lei 16.-, nagy tubus Lei 27.-

Chlorodont által fehér fogak

PÁRIZSBAN, VALAMENNYI SZÉP NŐ arcbőre üdesegeinek megőrzésére vagy az annyira éhitozott fiatalos arcbőr elérésére nem használ más szépítő-szert, mint a

"CRÈME SIMON". t mely a leghatásosabb, leghygiénikusabb, nélkülözhetetlen kozmetikai szer. Reggel és este a lemosástól még nedves arcbőrrre egy kevés.

CRÈME SIMON
"SIMON" - PUJER
"SIMON" - SZAPPAN

találta a szöveget.

Voltak még egyéb hasonló szenzációk is, mint Bodolának az Unirea Tricolorral folytatott tárgyalásai. Glanzmannnak a bukaresti Makkabival és egy másik klubbal eredménytelenül befejeződött kacérkodásai, valamint egy nagyobb összszegről világgá repített hír, amennyit állítólag az Unirea Tricolor ajánlott volna fel a NAC-nak Kovácsért, de ezek a hírek, ha van is valami alapjuk, egyelőre senkire sem aggasztóak.

Ime, ezek is a Balkán Kupa egyik melléktermékei.

A Tricolor győzelmet aratott Kolozsváron

3:2 az eredmény, amit a nagybányai csapat megérdemelten szerzett meg lanatikus iramával

Kolozsvár, június 20

Az északi liga döntőmérkőzésekképpen játszották le vasárnap délután a nagybányai Tricolor és a KAC csapatainak mérkőzését, amelyet ha megépetésszerűen is, de mindenesetre megérdemelten nyert meg a nagybányai csapat minden tekintetben lelkes, sőt fanatikus játékaival és a második félidőben mutatott hatalmas lendületével. A Tricolor játékát és lelkesedését bizonyítja az a körülmény is, hogy néhány játékos a fullasztó iramu mérkőzés után az öltözőben ájuitan esett össze a kimerültségtől.

Az esőtől felázott, nehéz terepen a játék a KAC fölényének jegyében indult és Poklosi gólja már a 11-ik percben meg szerezte a vezetést, majd Fazekas révén a második gólt is. A Tricolor az első félidő 32-ik percében jut gólhoz Stetz révén. A második félidőben a Tricolor megmutatta, hogy mire képes a klubfanatizmus: irtózatos erővel feküdtek bele a játékba és Tatár góljával nemcsak egyenlített, hanem a 36-ik percben a győzelmet jelentő gólt is megszerzi.

A mérkőzést Morár dr. bíró vezette kifogástalanul.

Unirea Tricolor - Venus 3:1 (2:1)

Bukarest, június 20

Az eredmény meglepetésnek számít, holott régi dolog, hogy az Unirea Tricolor nem rosszabb a Venusnál, legfeljebb az egymással szembeni eredmények eddig a Venusnak kedveztek. A bukaresti derbit megérdemelten nyerték az oboriak és hogy nem győztek több góllal, annak tulságos védekező modoruk volt az oka.

A 4. percben Leifert passzából Carjan szerzi meg a vezetést az Unirea Tricolornak. A gólhoz nagyban hozzájárult Lapusneanu is, akinek ezt védeni kellett volna. A Venus nagyon gyengén, majdnem állva játszik és az eredménye meg is mutatkozik, habár erről az Unirea sem tehetett. A 15. percben Popescu gyenge lövése Lapusneanu lábai között sétál be a hálóba és az Unirea már 2:0-ra vezet.

Most már a Venus is belefekszik és a 32. percben Valcov a kívül portyázó kapus mellett a hálóba fejel. Ez volt az egyetlen hibája az Unirea tartálék (3) kapusának, Radulescunak, akiről még hallani fogunk.

A második félidőben még erősebb iramot diktál a Venus.

Az 5. percben Stanciu felvágja Popescut a 16-oson belül és a megítelt 11-est ugyanó értékesíti (3:1). Most óriási Venus-hajrá következik, eredmény nélkül. Sőt emellett még az uniriták hagynak ki egy pár helyzetet.

Belföldi eredmények

A Nemzeti Bajnokságban vasárnap a következő meccsek kerültek eldöntésre:

Temesváron: A Ripensia a ploesti Tricolor ellen 11:0 arányban győzött. Előrelátható

volt a temesvári csapat győzelme a gyenge ploestiek felett s a Ripensia jó formában lévén, óriási gólarányt ért el. A mérkőzés különben esős időben, nem sok néző előtt fol le. Góllövők: Schwartz 6, Dobay 5, Bindea, Ciolac 1-1.

Arad: Crisana—Gloria CFR 2:0. Félidő 2:0. A nagyváradi és aradi csapat erős küzdelmet vívtak, amelyet a Gloria főleg kapusának hibájából elvesztett. Mindkét gólt Matej lőtte. Ezerötszáz néző.

Nagypárad: A NAC—AMTE mérkőzés az esőzés folytán használhatatlanná vált pálya miatt elmaradt. A mérkőzés július másodikán tartják meg, a kiadott jegyek ekkor érvényesek.

Ligabajnoki mérkőzések:

Bazargic: A Juventus a Vifor ellen 2:1 arányban győzött, Félidő 1:1. Ezzel a Juventus a déli liga döntőjébe lépett.

Temesvár: Kinizsi—Vulturul (Lugos) 1:1 Félidő 1:0.

A Nemzeti Bajnokságban a vasárnapi mérkőzések után az A. csoportban a Ripensia, a B. csoportban az Universitatea tört előre s köztük kell eldölnie a harcnak a bajnoksáért.

Vasárnap Valcov és Robe is megkapták a Balkániadáról elmaradt királyi kitüntítéseket.

Marosvásárhely, Mures-IAR (Brassó) 2:0 (2:0). Már az első félidőben behíztosítja a Mures a győzelmet. A második félidőben az IAR többet támad, de a vásárhelyiek védelme minden veszélyt elhárít. A gólokat Valics és Stalenberg lőtte.

Medgyes: Vitroman ifj.—MTV ifj. 3:1 (1:0).

Vitrometan—Románia (Cluj) 4:1 (1:1). A Romania veresége meglepetés.

Székeljudvarhely: Előmérkőzés: Sofförök—Mészárosok 1:1.

CFR (Brassó)—Hargita 5:1 (2:1).

Sáros pályán is szép játékot produkált a CFR, a gólarány reális. A Hargita leg jobb emberei: Elekes és Kis a kapus.

Kézdivásárhely: KSE—Piski CFR 3:2 (0:2). Góllövők Szabó, Pribil, illetve Rigó, Mátyás, Rigó.

Szatmár: Budai 11—Szatmár válogatott 4:1 (1:0). A szatmáriak javarészt a Törekvésből rekrutálódtak. A gólokat Sztancsik (3) és Polgár lőtték.

Brassói eredmények. Universitatea—Brasovia 3:0 (1:0).

Olympia—Izvorul 1:0 (0:0). Bíró Hamar. Meglepetés volt az első félidőben az Izvorul ellenállása.

CSK (Cukorgyár)—Sportul Cercetăse 8:3 (4:1).

CSK komb.—Sportul Cercetăse komb 5:1 (1:1).

Temesvár: Kinizsi—Vultur 1:0 (1:0). Ligabajnoki elődöntő. A Kinizsi jóképességgel együttese a ligabajnokság felétör.

Törekvés—Kadima ifjúsági mérkőzésen parázs verekezés támadt Egy Törekvés-játékos merugta Weiszot, a Kadima játékosát, mire Nussbaum, a Kadima boxolója nekirepült a játékosnak és olyan ütést mért rá, hogy az nyomban elterült. A nagyrészt Törekvés-párti közönség közöport zuditott a Kadimára. A barátságos mérkőzés finise: Kieselste'n kadimista súlyos sérülése és több könnyebb sebesülés.

Félvezeték Önt, ha „OLLA” helyett silány utáztatokat ajánlanak. Uta-sítsa vissza ragaszkodjék az eredeti csomagolású „OLLA”-hoz

Magyarok nyerték Európa kardcsapat-bajnokságát

Második Olaszország, harmadik Anglia

Izgalmas összecsapások után és Magyarország Lengyelország elleni győzelme után, másodszor az idén is megnyerte Magyarország Európa kardcsapat-bajnokságát.

Részletes eredmények a következők:

Magyarország—Anglia 10:6.
Ausztria—Csehszlovákia 10:6.
Olaszország—Románia 13:3.
Lengyelország—Jugoszlávia 11:5.
Magyarország—Csehszlovákia 13:3.
Anglia—Ausztria 8:8. (64:67 túsarányal).
Magyarország—Ausztria 10:6.
Anglia—Csehszlovákia 9:2.
Olaszország—Jugoszlávia 13:3.
Lengyelország—Románia 9:7.

A döntőbe jutott párnak az eredménye a következő:

Olaszország—Anglia 9:2.
Magyarország—Lengyelország 9:7.
A végső mérkőzések:
Magyarország—Olaszország 9:4.
Magyarország—Anglia 9:1.

A francia Buehard nyerte az egyéni épézbajnokságot

1. Buehard, Franciaország.
2. Ragno, Olaszország.
3. Schmetz, Franciaország.
4. Riccardi, Olaszország.

Julius 8–9-én a budapesti Elektromos Bukarestben

Bukarest, június 20

Amióta a BSzKRT Bukarestben járt, a fővárosi futballkörökben igen erős kereslet mutatkozik magyar amatőr csapatok iránt. Megemlékeztünk akkoriban, hogy valószínűleg még a tavaszi évadban egy újabb pesti amatőr csapat fog lelátogatni és ime, azóta a tárgyalások sikerrel járnak és az új magyar vendég, a budapesti Elektromos csapat, a bajnokság harmadik helyezettje lesz.

Az Elektromos jobb csapat, mint a BSzKRT, előtte is áll egy hellyel és így remélhető, még nagyobb sikereket fog elérni, mint a villamoscsapat. Ellenfelei — mint eddig — az Unirea Tricolor és a Venus lesznek.

Külföldi eredmények

Budapest, június 20

Kaposváron zajlott le a Somogy—Vasas mérkőzés, amelyet a Somogy nyert meg 5:2 (2:0) arányban. Ezzel a Somogy a második osztályzatot is megnyerte s bennmarad az elsőosztályú ligában.

Bécs: Rapid—III. ker. 8:0 (4:0).

Magyarország—Ausztria női tenismérkőzés első napját eláztatta az eső. A két lejátszott mérkőzés közül az egyiket Davis Cup versenyein Anglia legyőzte Csehszlovákiát 2:0 arányban és Japán vereséget szenvedett Ausztráliától ugyancsak 2:0 arányban.

Brünn: Zsidenice—Hungária 5:2 (2:2). A Hungária, veresége dacára, tejszett a közönségnek.

Zwickau: Bocscai—Zwickau 2:1 (1:1). A szakadó esőben nem nyújthattak szép játékot a csapatok.

Prága: Sparta—DFC 2:2 (1:2).

Szmirna: Kispest—Altın Ordu 5:1 (4:1). A Kispest szép játékkal lehangolta a szmirnai bajnokot.

Oran: Admira (Bécs)—Orani válogatott 4:1 (2:1).

Mascara: Admira—Olimpique Antibes

Maradjunk fürgék

E férfi nem öreg, hanem „felölt, életvirágzásának teljében”, miként mondani szokás.

Miért oly nehézkes és félszeg hát a mozgása? Mert tulhizott! Nehezen köti be cipője zsinórját és valamely leejtett tárgy felerelése súlyos feladat számára; de még rettenetesebb, ha gyorsan kell felmennie a lépcsőkhöz.

Zsírba préselt izmai elszigeteltek, elhijadozott szíve elfárad és ime a mellszorulás.

E gyászos körülmény a hibás étkezésből és a zsíradékok elégtelenségéből származik.

Kinlódásait megszünteti, hajlékonyságát visszaadja az URODONAL, amely (Dr. Régnier, a párisi kórházak belgyógyásza mondja) a vizeletet ösztönzi, könnyíti, a zsírszövetek folytonos mosását elvégzi és az égés általános tényezőjét, de legfőképp a zsíradékokat emeli. Az

URODONAL

meggyógyítja az elhízást, reumákat és szélhűdést.

Óvakodjanak az ásványi sóknak, mint hajlószernek, mindennapi használatától, mert még egészen kis adagokban is idővel izgathatják a beleket. Óvakodjanak a nátrium-salicylektől és salicyl vegyektől, amelyek meggyöngítik az emlékezőtehetséget, kifárasztják a gyomrot és elcsüggesztik a szívet.

Használják a legmegbízhatóbb szert, az URODONAL-t, melyet az egész világon több mint százezer orvos ír elő.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Ha egy háromszoros nagyságu üveget vesz, 25 százalékkal olcsóbban vásárol, mintha négy rendes nagyságu üveget vesz.

2:0 (2:0).

Torino: Juventus—Palermo 5:0 (3:0).

Austria csapata kezdi szerdán a középeurópai kupa mérkőzéseit Prágában, a Sláviával. Csütörtökön Budapesten folytatódik a kupamérkőzés, ahol az Újpest csapata játszik az olaszországi Juventus ellen.

Tilden csütörtökön játszik Budapesti Kehrting ellen.

Czája József június 23-án birkózik Fospischillel, a csehszlovák világajnokkal.

A többszörös francia bajnokcsapat rövidesen Váradon fog a NAC csapatával mérkőzni.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

KERTIPADOK, kertitömlők, vízmentes ponyvák és ponyvavászon. Jul. Teutsch műszaki áruháza, Brassó, Str. Regele Carol 57.

Keressék 5–6 HP. benzínmotor 2. K. W. dinomóval. Sebő pensió, Tuşnadba. 11806

17.000 lakóssal bíró erdélyi gyárvárosban jömeneteli. konkurenciamentes péküzlet átadó. Cim 11809. szám alatt a kiadóban.

Eladók 12 HP. Máv. motor 42 collos cséplővel, herefejtőt, kétjáratu malmot. Mind jókarban. Cernatul de Sus Hollanda. 11784

Egy önállóan dolgozó varróleányt keresek. Tanulót is fölveszek. Kórház-utca 2. sz. I. em. 11814

Vendéglőt, bodegát, vegyeskereskedést, vagy bármiféle üzletet „Bérbe keresek” jelíggel a brassói kiadóba. 11812

Üzleti állványok, kassza, pult, kétszárnyu raktár, vagy pinceajtó eladó, viszont egy tizedesmérleg megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 11810

Állást nyer

Képviselőket keresek Románia minden városában, tízezer lej óvadékkal, kizárólag kereskedők és iparosok látogatására. Havonta hat-nyolcezer lej kereset. „Matador reklám” jelíggel ajánlatokat a kiadóhivatalt továbbít. 11788

Megbízható, jól főző nőt keresek azonnalra, vagy július 1-re keresek. Kut-utca 53., földszint. 11815

Fogtechnikusok, akik 10 évi praxissal bírnak és 25 évüket betöltötték, kéretnek címeiket: Dumitrescu Jon, Bukarest, Sos. Vergului 7-hez azonnal beküldeni.

Állást keres

Berendezés és műszerekkel rendelkező fogtechnikus keres elhelyezkedést. „Jó munkaker” jelíggel a brassói kiadóba. 11811

Lakás

Modern lakás, két szoba, konyha, mellékhelyiségekkel kiadó. Cim 11637. szám alatt a kiadóban.

BIRI NENI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvostályától.

BETONRUDVASAT

előnyösen vásárol raktárunkból — Kapu utca 55

WILHELM OBERTH R.-T. vaskereskedésében.

Műszaki könyvekben, nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvostályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Tamási Aron:
Ábel
a rengetegben

c. regénye, egész vászonkötésben, számos illusztrációval, ára 113 lej. Vidékre portóköltés 20 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában, Brassó, Kapu-u. 56–58, az udvarban.

HIRDETMEY

Az érdeklődők tudomására hozzuk, hogy a Deda-Bistra S. A. pentru Comerțul de Lemne cég dedái üzemének berendezése u. m.: gyárpület, lakásépületek, gőzgép, kazán, gatterek, körfűrészek, transmissió stb. tárgyak eladásra kerülnek. Ezen célból egy vállalati tisztviselőkből kiküldött bizottság fogja az eladást a vállalat dedái irodahelyiségében 1933. évi június hó 29, 30 és július hó 1-én délelőtt 8 órai kezdettel megtartani. Közelebbi eladási feltételek és szükséges információk írásbeli uton is beszerezhetők a RASTOSNEA S. A. pentru Industria de Păduri cég reghini irodájától. Az érdeklődők a berendezéseket stb. a reghini üzemvezetőség hozzájárulásával bármikor megtekinthetik. Deda, 1933. június hó 15. DEDA-BISTRA S. A. pentru comerțul de lemne, Administrația fabricii Deda.

HIRDETMEY

Az érdeklődők tudomására hozzuk, hogy a RASTOSNEA S. A. pentru Industria de Păduri cég rastoliței üzemének berendezése u. m.: gyárpület, lakásépületek, félstabilgép, gatterek, körfűrészek, transmissió stb. tárgyak eladásra kerülnek. Ezen célból egy vállalati tisztviselőkből kiküldött bizottság fogja az eladást a vállalat rastoliței irodahelyiségében 1933. évi június hó 29, 30 és július hó 1-én délelőtt 8 órai kezdettel megtartani. Közelebbi eladási feltételek és szükséges információk írásbeli uton is beszerezhetők a RASTOSNEA S. A. pentru Industria de Păduri cég reghini irodájától. Az érdeklődők a berendezéseket stb. reghini üzemvezetőség hozzájárulásával bármikor megtekinthetik. Rastolița, 1933. jun. 15. RASTOSNEA S. A. pentru Industria de Păduri, Administrația fabricii Rastolița.

Méhészet gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta: IGNACZ S. 122 szövegrajzzal, 260 oldal ára 120 Lei. Kapható a Brassói Lapok Könyvostályában

Püspökfürdő

Rádiumos iszap- és Moór-fürdő

Reumáját, ischiását, ízületi- és ideggyulladását, köszvényét, trombozist meggyógyítja. Szakorvos vezetése alatt Moór-iszapfürdő és pakolás.

Hullámfürdő!
Napipenző:
120 lejtől.

Elsőrendű zene, minden este tánc. Kóser étterem is Kérjen prospektust
PÜSPÖKFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA
(Oradea mellett)

„DANCILA” autóbuszok menetrendje

Indul Tordáról	6.45	Indul Clujról	8
„ ”	8.30	„ ”	10
„ ”	10	„ ”	12
„ ”	2 d. u.	„ ”	1 d. u.
„ ”	4	„ ”	5
„ ”	7.30	„ ”	7

Személyjegy ára 41, returjegy ára 71 lej. — Retur jegyek állandóan érvényesek.

Nagyvárad—Kolozsvár

NAPONTA:

Indul Váradról reggel 6 órakor, érkezik Clujra d. e. 10³⁰ órakor
Indul Clujról d. u. 4 órakor, érkezik Váradra este 8⁰ órakor

Indulás Váradról a főtérről, Clujról a posta mögül.

Egy személyjegy ára 200 lej, returjegy ára 369 lej.

DANCILA, Turda.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó R.-t. Braşov—Brassó.

A brassói Astra zenekonzervatórium vizsgája

A brassói „Astra” konzervatórium esztendőjén, pénteken és szombaton tartotta évfáradó vizsgáit, ami alatt három hangversenyt kell tartanunk. A koncertek, amelyeken a növendékek egész serege szerepelt, élénk tanúbizonyságot tettek arról, hogy a konzervatórium tanárainak agitálása magas színvonalú eredményt produkált. Az „Astra”, — mint minden évben, — ez idén is a legteljesebb ismerést érdemli, hiszen jelentős tényezője annak, hogy Brassót zeneileg is előrehaladott városnak ismerjük. Zenét tanítani és zenekultúrát terjeszteni manapság, — amikor az egész világot káotikus hangzavar urálja, — nemcsak a legmagasabb és áldásosabb misszió, mint valaha is... A szombat délutáni hangversenyen 16 növendék szerepelt, akik közül némelyen a kiforrott művészeket is megközelítő tehésszel és technikával lepték meg a hallgatóságot. Meg kell emlékeznünk Florea Bibi, másodéves felsős növendékről, Weisz Ilona, kitűnő brassói zongoraművész tanítványáról, aki Rachmaninoff „Elégia”-ját és „Polichinelle”-jét érzékelően és biztos technikával interpretálta. Crăciun Victor, a művészeti növendék Paganini „Paliti” című negyedik-szereményének előadásával ragadta a közönséget. Korra nézve talán a legfiatalabb, de jövőre nézve reményteljesen jogosan biztató Kozák Nándor II. éves alsós növendék, aki Sarasate népszerű szerzeményét, a „Zigeunerweisen”-t játszotta. A rövidnadrágos, szőke kisfiú öntudatos játéka, biztos vonókezelése és brilliáns technikája már ma is élvezetes produkciónak minősíthető. A gyermek-művészt, aki a vizsgadarab minden lehetséges finomságát hatásosan érzékeltette, lelkes tapsal ünnepelte a hallgatóság. Sajnálatos körülmény, hogy a kis Kozák Nándor nem él megfelelő anyagi viszonyok között s így karrierje, amit az említett alapján bizvást előlegezhetünk, — pénzen mulik...! Határozottan kár volna, ha ennek a végtelenül tehetséges gyermeknek nem lehetne tovább tanulnia! Az utóbbi két növendék a nagyszerű Bobescu mester tanítványa. Az „Astra” természetesen megfőlt hallgatóság kellemes impressziókkal távozott az évfáradó hangversenyéről, amely a konzervatórium hívs és eredményes munkájáról évről-évre meggyőzi a közönséget.

Kézimunka- és rajzkiállítás

A brassói református leánygimnázium alsó tagozata újabb bizonyosságot tett arról, hogy a nehéz idők közepette dícséretes teljesítést és áldásos hivatást. Az iskola az év végével megrendezni szokott kézimunka- és rajzkiállítás keretében olyan eredményről számolt be, amely a rendes mértéket jóval meghaladja és az iskola vezetésével és tanárainak szemében a legteljesebb elismerést teszi indokoltá. A Kut-utcai iskola földszinti termében elhelyezett kézimunkák és rajzok arról tanuskodnak, hogy szakszerű vezetés, hozzáértő, szeretetteljes irányítás csodákat művelhet. A 10—14 éves kislányok munkái minden dícséretet megérdemelnek. Izlés, színérzék, ügyesség szorgalom, munkakedv és igyekezet derűje ragyog le azokról a szép munkákról és rajzokról, melyeket izléses elhelyezésben talmoztak fel az érdeklődők gyönyörködésére és a szülők igaz örömeire. És sok tekintetben emeli a kiállítás sikerét és értékét az a tény, hogy a gyermekek önálló tervező és alkotó munkájának irányításánál a magyaros, népi motívumok jutottak túlnyomó részben szóhoz. Az erőltetett, modern torzítások számúva vannak ebből a kincsesházból, mely hiszéken hirdeti a magyar izlés, magyar tudás és művészet diadalát. A legteljesebb elismerés illeti meg Danielné Szentiványi Zsuzsika igazgatónőt, Schmidt Róbertné kézimunka tanárnőt és Lukács Irén rajztanárnőt, kiknek odaadó és kiváló munkássága csodákat művelt.

Az aradi rendőrség elfoglalta a brassói betörőbanda negyedik tagját

Részletesen beszámoltunk arról a szenzációs fogásról, amelyet a brassói rendőrség csinált. Heteig tartó nyomozás után sikerült elfogni az utóbbi hónapok legveszedelmesebb betörőbandáját, amely meglehetősen rövid idő leforgása alatt egész Brassót végigfosztotta. Az előző nyomozás után letartóztaták Lednitzky Nagy és Dajka nevű közveszélyes bűnözőket, míg a banda másik két tagja nyomtalanul elhagyta Brassó területéről. A rendőrség országos körözőlevelet adott ki a szökésben levő betörő ellen, akik közül az egyiket, Buzs Józsefet Aradon sikerült elfogni. Az aradi rendőrség a letartóztatásról táviratilag értesítette a brassói rendőrséget. A banda ötödik tagját, Orsz Györgyöt, Marosvásárhelyen keresik. tekintve, hogy minden valószínűség szerint a szökött.

Akormány elé járult sérelmeivel a romániai kiskereskedők brassói szövetsége

Tönkreteszi a kiskereskedőket a vándorkereskedelem — Amit a Regátban szabad, engedélyezték az erdélyi kereskedőknek is

Brassó, június 20.

A Romániai Kiskereskedők Országos Szövetségének brassói központja vezetőségi ülést tartott, amelyen nagyfotosságu határozatot hozott.

A szervezet kimondotta, hogy a kormánytól memorandum fogja kérni a kiskereskedők szakmai sérelmeinek sürgős orvoslását. A memorandum, amelyet a határozatnak megfelelően már el is juttattak a kormány illetékes szakminisztereihez, az alábbi sérelmeket tartalmazza:

A kiskereskedők elsősorban követelik, hogy a kiskereskedelmet szabadítsák meg a konkurrenctól, azzal, hogy a kiskereskedői engedélyeket bizonyos képesítéshez kötik. Ennek egyik legelső megoldási módja az volna, ha a vidéken tanonciskolák kereskedőket is képesítési igazolvánnyal látnák el és az igazolványok felmutatásához kötnék az iparendély kiadását.

A könyvkereskedők védelmére követelik, hogy a bodegákat, trafikokat és hasonló jellegű cégeket törvényileg tiltsák el a könyv- és papírcikk árúszásától.

Ugyancsak tiltakoznak az ellen, hogy az iskolákban a szabadkereskedelem hátrányára tanítók, tanárok és általában tanintézetek férfi tankönyvek és írószerek árúszásával foglalkozzanak.

Súlyos sérelmük a kiskereskedőknek a házaló kereskedelem, amelynek teljes eltűnését követelik.

Az üzleti határok betartására sürgetik a tisztességtelen verseny szabályozásáról szóló törvény minél gyorsabb megalkotását, ugyanakkor pedig elhatározták, hogy

a tisztességtelen eszközökkel konkuráló kiskereskedőket kiközösítik soraikból.

Ugyancsak sérelmesnek találják, hogy a záróra rendszabályozását még mindig nem terjesztették ki az egész ország területére. Mert valóban indokolatlan, hogy

míg a Regátban egész éjjel is nyitvataranak a kereskedők, vasárnap és ünnepnap délelőttjein pedig zártalanul árulnak, addig az erdélyi kiskereskedőket szigorúan a törvény keretei között tartják és a legkisebb túlmunkáért büntetésekkel sújtják. Végül pedig követelik a rendőrség biztonsá-

gi megerősítését, az üzletberek leszállítását és a falusi kiskereskedők részére azt, hogy vasárnap délelőtt 10 óráig nyitva tarthassanak.

Ugyancsak tiltakoznak az ellen, hogy baromvásárok alkalmával továbbra is kirakodó vásárokat engedélyezzenek.

Ezzel egyidejűleg a kiskereskedők szövetségének italmérési osztálya memorandummal fordult a kormányhoz, amelyben tiltakozik az ország összes korcsmárosainak nevében azon legutóbbi pénzügyminiszeri rendelet ellen, amely megengedi a fűszereknek, cukrászoknak, stb., hogy minden külön engedély és illeték nélkül szeszt mérhessenek ki. Memorandumukban rámutatnak arra, hogy akkor amikorra az italmérések után horribilis taksákat fizetnek, nem tűrhetik, hogy illetéktelenek ilyen versenyi támasszanak.

Amennyiben a rendeletet vissza nem vonják, úgy követelik az italmérési koncessziók után fizetett illeték teljes eltörlését, valamint az italmérési brevet illetékének egynegyedére való leszállítást.

A kiskereskedők és iparosok figyelmébe

Kik kötelesek könyvet vezetni?

A Romániai Kiskereskedők Szövetségének brassói központja az alábbi felvilágosításokat közli: Az új törvény 106. szakasza értelmében azok, akik kötelesek és mégsem vezetnek könyvet, az évi adójuk erejéig terjedő bírsággal büntethetők.

Nem kötelesek könyvet vezetni azon kiskereskedők és iparosok, akik patenta fixa alapján lettek megadózza a 30-ik törvénycikk tabelája szerint. Akik nem esnek ezen rendelkezés alá, azok kötele-

sek naplót (Reg. jurnal) leltárt (reg. inventar) és másolókönyvet (copieri) vezetni.

Felhívjuk figyelmüket a kartársaknak, akik a patenta fixa 100—150 ezer lej alapon lettek megadózza, saját érdekében vezessenek könyvet, nehogy az utólagos ellenőrzés folytán jövőben a patenta fixa megadózzatásából kiessenek, hogy tudják igazolni könyveik alapján, hogy adóalapjuk nem haladja meg a 150 ezer lejt.

Hétfalu elkeseredett italmérői perbe kerültek az állammal az interimárok törvénytelenisége miatt

A kolozsvári közigazgatási revíziós bizottság illetéktelennek mondotta ki a hétfalusi interimárbizottságot italmérési taksák elengedése

Harc a szesztörvény körül, amelynek országos kifalásai lesznek

Brassó, június 20.

A szomorú emlékeztető Jorga-kormány egyik legfértvénytelenebb kinövésai voltak az interimárbizottságok, amelyek az egész kormányzat alatt az ország közsé-geinek és városainak legnagyobb részét vezették. Annak idején a különböző politikai csoportok, élükön pedig a liberális párttal, valószággal irtó hadjáratot indítottak az interimárok törvénytelen uralma ellen.

Az ellenzéki pártok figyelmeztették a kormányt, hogy az interimárok hosszabb időre megszabott uralma alkotmányellenes és azoknak semmiféle ténykedését sem kötelesek respektálni az ország polgárai.

A helyzet azonban a nemzeti-paraszt-párt uralomra jutása után igen változott, mert az interimárok uralma hosszú időn keresztül tartott és tart ma is. És ez a törvénytelen állapot csak most kezd magát megbosszulni, amennyiben egy ilyen interimárbizottság egyik intézkedését a felsőbb fórumok már meg is semmisítették azzal az indokolással, hogy

az ideiglenes bizottságok nem rendelkeznek teljhatalommal a községvezetés terén.

A rendkívül érdekes ügy Hosszufaluban robbant ki és előreláthatólag hama-

rosan országos szenzációvá fogja magát kinőni.

Mint emlékeztető a szesztörvény, amelynek első változatát még a múlt évben megszavazták, kimondja, hogy a községek az addig szokásos taksák mellett 5000 lejtől huszezer lejtig terjedő illetékeket vehetnek ki minden italmérési engedélyre.

Az italmérő korcsmárosok körében — tekintve, hogy a törvényintezkedés speciálisan Erdély, Bánság, Máramaros és Bukovinára, tehát a kapcsolt területekre vonatkozik, érthető elkeseredést váltott ki. Meg is indult a tiltakozás lavínája, de eredménytelenül, mert a városi és községtanácsok, valamint az interimárbizottságok minden további nélkül nekiláttak az italmérési taksának 1952 január 1-ig, tehát visszaható érvénnyel való kivetéséhez.

Ugyanez történt Hosszufaluban is. A korcsmárosok szaladtak fűhöz-lához és bejelentették, hogy

amennyiben a néhez ezeket megfizetik velük, úgy inkább visszaadják italmérési engedélyeiket.

Mindössze csak azt kérik, hogy a visszaható engedélyekért kártalanítsák őket.

Uglátszik, hogy a fenyegetéseknek volt hatása, amennyiben Hétfalu interimáris tanácsa ez év februárjában határo-

zatilag eltörlötte a község korcsmárosaira kivetett taksákat. Az ügy jóváhagyásá végett Brassó megyei tanácsához került, amely azonban egyetlen tollvonással megsemmisítette az interimárbizottság határozatát azzal az indokolással, hogy a mai súlyos időkben a község nem mondhat le a törvényileg biztosított illetékekről.

A hétfalusi italmérők azonban nem hagyták magukat. Kérvényt szerkesztettek és a Kolozsváron működő közigazgatási revíziós bírósághoz fordultak, kérve a vármegyei választmány elutasító határozatának megsemmisítését és a taksák elengedésének jóváhagyását. Kérésüket azzal támasztották alá, hogy a korcsmárosoknak olyan rosszul megy, hogy a taksa behajtása pusztulásukat okozná.

Ilyen előzmények után került tehát az ügy a kolozsvári revíziós bizottság elé, amely szenzációs határozatot hozott.

A bizottság megsemmisítette a hétfalusi interimárok, valamint a megyei választmány határozatát, ugyanakkor azonban a korcsmárosokat is elutasította kérésükkel.

A revíziós bizottság hivatkozik egyrészt a szesztörvényre, másrészt pedig a közigazgatási törvény vonatkozó szakaszaira, amelyek értelmében az interimárbizottság illetéktelen taksák eltörlésére, vagy hasonló ténykedésekre. Ezzel egyidejűleg kimondotta, hogy a megyei tanács illetéktelen szeszügyben bármilyen határozatot hozni, tekintve, hogy a szesztörvény erre külön szerveket jelöl meg.

A határozatot, amely egész nyiltan kimondja az interimárok illetékteleniségét a községi taksák rendezése ügyében, a napokban közölték az illetékesekkel. A hosszufalusi korcsmárosok és italmérők azonban a határozat kézhezvétele után újabb pert indítottak a kolozsvári revíziós bizottság előtt, melytől kérik az italmérési taksák teljes eltörlését. Ezt a kérésüket azzal indokolják, hogy

amennyiben az interimárbizottság a közigazgatási törvény értelmében illetéktelen a taksák eltörlésére, ugyanezen törvény paragrafusai szerint illetéktelen azok kivetésére is.

Ezzel az indokolással a hosszufalusi italmérők teljes nyiltággal megtagadták a taksák kifizetését mindaddig, amíg a kolozsvári döntés, amelynek tárgyalási napját jövő hónap 7-re tűzték ki, el nem hangzik.

De nem így vélekedik Hétfalu község-tanácsa, amelynek adokioető szervei tegnap végigjárták az összes korcsmákat és italmérőket és azoknál a kivett taksák erejéig végrehajtást eszközöltek.

Minden valószínűség szerint ugyanez a helyzet az ország többi községeiben és városában is és így a kolozsvári döntést, amelynek országos jellege lesz, érthető érdeklődéssel várják az érdekeltek.

